

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ

PREZENČNÍ STUDIUM

2013 - 2016

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Šárka Klímová

Islamistický terorismus jako bezpečnostní hrozba

Praha 2016

Vedoucí bakalářské práce:

Doc. Ing. Dr. Štefan Danics Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR

FULL-TIME STUDIES

2013-2016

BACHELOR THESIS

Šárka Klímová

Islamist terrorism as security threat

Prague 2016

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Doc. Ing. Dr. Štefan Danics Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Šárka Klímová

Poděkování

Děkuji Doc. Ing. Dr. Štefanu Danicsovi Ph.D. za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnoval.

Anotace

Cílem bakalářské práce je analýza projevů islamistického terorismu, který představuje globální bezpečnostní hrozbu. Práce se skládá ze tří částí. První část autorka rozdělila na vymezení minimální definice terorismu a charakteristiku islamistického terorismu. V druhé části jsou aktuální projevy islamistického terorismu, včetně jeho nositelů. Ve třetí části jsou vysvětleny protiteroristické politiky demokratických států, jedná se o protiteroristické nástroje Evropské unie, České republiky a Spojených států amerických.

Klíčová slova

Civilní obyvatelstvo, Evropská unie, islamistický fundamentalismus, islamistický terorismus, protiteroristická politika, sebevražedný terorismus, terorismus.

Annotation

The target of this bachelor thesis is analysis of Islamist terrorism which represents a global security threat. This work consists of three parts. Author divided the first part into setting the minimal definition of terrorism and the characteristic of Islamist terrorism. The second part describes the actual manifestations of Islamist terrorism including its holders. The third part explains the counter-terrorism policies of democratic states, it means counter-terrorism devices of European union, Czech Republic and the United States of America.

Keywords

Civilians, counter-terrorism policy, European Union, Islamist fundamentalism, Islamist terrorism, suicide terrorism, terrorism.

ÚVOD.....	8
1 MINIMÁLNÍ DEFINICE TERORISMU A RYSY ISLAMISTICKÉHO TERORISMU.....	10
1.1 Minimální definice terorismus.....	10
1.2 Financování terorismu	15
1.3 Druhy terorismu	17
1.4 Islamistický terorismus	20
1.5 Sebevražedný terorismus	22
1.6 Právo šaría	25
1.7 Islámský fundamentalismus	27
2 AKTUÁLNÍ PROJEVY ISLAMISTICKÉHO TERORISMU.....	30
2.1 AL – Káida	31
2.2 Talibán	32
2.3 Hizballáh	33
2.4 Hamás	34
2.5 Muslimské bratrstvo	35
2.6 Džama'at Islamíja	35
2.7 Islámský stát	36
3 PROTITERORSTICKÁ POLITIKA.....	38
3.1 Protiteroristická politika EU.....	38
3.1.1 Europol	41
3.1.2 Zpráva TE-SAT 2015	42
3.2 Protiteroristická politika ČR.....	44
3.3 Protiteroristická politika USA	48
ZÁVĚR	49
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	51

ÚVOD

Terorismus je dnes všudypřítomný. Moderátoři denně v televizi informují o teroristických aktivitách. Od expertů na bezpečnost čteme v novinách názory na nynější situaci. Politici nás přesvědčují, že proti teroristickým činům zasahují. Lidé v podstatě denně rozebírají události, které zapříčinili teroristé, a dokonce už děti na základní škole toto téma probírají, i oni si na toto téma utváří názor. Žijeme v době, kdy jsou informace jednou z nejdůležitějších věcí. Mohou nám zajistit bezpečí a ochranu. Pokud se chceme uchránit před teroristy, je potřeba být dobře a včas informováni.

Terorismus není nic nového, ale vnímání teroristů se liší, díky jejich krutosti a nemilosrdnosti. Modernizovaný svět dává teroristům možnost vyžít terorismu v mnoha odvětvích. Teroristé hrozí jadernými útoky, kybernetickými útoky, útoky zaměřené na infrastrukturu – užití výbušnin v dopravě. Kromě těchto útoků ohrožují lidstvo únosy, mučením a krutým vražděním.

Mezníkem pro takové vnímání terorismu se stalo datum 11. září 2001. V tento den byl proveden nejznámější teroristický útok na World Trade Center a Pentagon ve Spojených státech amerických. Po tomto dni nastal šok pro celý svět. Také Evropany vyděsili teroristé nedlouho poté. V roce 2004 zaútočili teroristé v Madridu a v roce 2005 v Londýně. Tyto útoky nejsou jediné, ale napáchaly nejvíce škod na lidských životech. V neposlední řadě byla Evropa ochromena útoky v Paříži v roce 2015.

V důsledku toho tedy není žádným překvapením, že je psáno mnoho encyklopedií, článků, odborných knih, bakalářských a diplomových prací na téma terorismus. Tato práce tedy není ojedinělá a zařadí se mezi mnoho dalších. Avšak autorka se snažila podat ucelený přehled islamistického terorismu a boji proti němu. Jedním z důvodů výběru tohoto tématu je vzestup islamistického terorismu v posledních desetiletích. Operace islamistů jsou evidovány po celém světě. Islámské náboženství má stále více stoupenců. Počet muslimů roste nejen v islámských zemích, ale i ve Spojených státech amerických či v Evropě a v zemích, kde muslimské náboženství bylo v menšině.

Cílem této bakalářské práce analýza projevů islamistického terorismu, včetně přiblížení jeho nositelů. A zároveň ukázat opatření protiteroristické politiky vybraných demokratických států. Autorka prostudovala odbornou literaturu, která se zabývá danou

problematikou. Prostudovala některé bezpečnostní koncepty demokratických států nebo mezinárodních organizací, jejichž členy jsou demokratické státy a porovnála jejich přístup k protiteroristické politice.

Tato bakalářská práce je rozdělena do několika celků. První kapitola se zabývá minimální definicí terorismu a rysy islamistického terorismu. V další kapitole jsou uvedeny některé islamistické teroristické organizace. Třetí kapitola je zaměřena na protiteroristickou politiku vybraných demokratických států.

1 MINIMÁLNÍ DEFINICE TERORISMU A RYSY ISLAMISTICKÉHO TERORISMU

V první části této kapitoly se autorka bude snažit o vysvětlení a definici terorismu. Pro jeho lepší pochopení ho autorka rozdělila na několik druhů. Též se snažila přiblížit problematiku financování terorismu. Druhá část se snaží vystihnout islamistické rysy terorismu. Pro lepší vysvětlení si autorka vybrala pojem islámský fundamentalismus, který se snažila definovat a přiblížit jeho příčiny. Autorka se domnívá, že k rysům islamistického terorismu též patří sebevražedné atentáty, které jsou často využívány islamisty. A pro možné pochopení náboženského terorismu se autorka snažila podat ucelený přehled o právu šaría, které je základem islámské víry.

1.1 MINIMÁLNÍ DEFINICE TERORISMUS

Terorismus – nynější fenomén. Nelze ho však považovat za něco nového. Vymezit jednotnou definici terorismu se dosud nepodařilo. Snaha o stanovení jedné jediné definice je však veliká. Důkazem toho je početné množství takovýchto formulací. Autorka se domnívá, že jich bude stále přibývat, protože význam terorismu se bude dále více rozvíjet. Vývoj terorismu vykládá například D. Rapoport: „*V 60. letech se k tradičním metodám – úkladné vraždy, bombové útoky, braní rukojmí a vydírání – přidaly únosy letadel. V 70. letech se terorismus internacionalizoval – řada skupin začala operovat mimo území státu svého vzniku.*“¹

Důvodem těchto událostí je zajisté dnešní globalizovaný svět plný útoků a kdy není problém sestrojít bombu, obstarat si zbraň anebo způsobit kybernetický útok. Označení terorismus či terorista je též velmi obtížné vymezit, neboť pro osoby určité kultury to

¹ SOULEIMANOV E. Terorismus: pokus o porozumění, 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. ISBN 978-80-7419-038-4.

terorista je a pro osoby jiného vyznání může být tentýž člověk hrdina. Používání těchto pojmů je předmětem sporů.

Danics s Tučkem ve Vojenských rozhledech uvádějí několik definic, například podle Garona je terorismus: „*úmyslné užití nebo hrozba užití násilí proti civilním cílům za účelem dosáhnout politické změny.*“² Důležitými slovy jsou v této definici **civilní cíle**. Atentátníci si vybírají za svůj přední cíl nevinné obyvatelstvo, které se vyskytuje na místech pro ně naprosto bezpečných či zábavných. Útočníci si vybírají nepřipravené obyvatelstvo a děsí jej svou brutalitou a agresí. „*Nesnaží se působit na ozbrojené síly, zaměřují se především na vydírání státních činitelů a na zneužívání obyvatelstva jako rukojmích v psychologickém slova smyslu. Necháávají oběť v nejistotě, aby nevěděla, odkud útok přišel a aby procházela těžkým rozhodováním, jak zareagovat.*“³ Cílem je tedy šíření strachu a nejistoty. Snaha připravit nevinné lidi o jejich klid a normální běžný život. Nelze se divit, že si teroristé vybírají k útoku školy, kluby, pláže, restaurace, hotely a další veřejná místa. Jsou to místa, kde se obyvatelstvo hojně vyskytuje a má k těmto místům většinou důvěru. Proto může nastat situace, kdy je nutné vládou omezit svobody obyvatel a zvýšit činnost policie a dalších služeb při hledání atentátníků.

České Ministerstvo vnitra definuje terorismus jako: „*plánované, promyšlené a politicky motivované násilí, zaměřené proti nezúčastněným osobám, sloužící k dosažení vytyčených cílů.*“⁴ Zde by se autorka zaměřila na plánování akcí. Pokud si někdo myslí, že terorismus je výsledkem náhod, tak se mýlí. Teroristické ataky jsou jejich aktéry dopředu pečlivě promyšlené. Určitě zde není rozhodnutí jedince, který se chce zabít a přitom usmrtit i dalších osoby. Atentátník je pouze vykonavatelem. Jejich akce musejí probíhat v utajení, proto je do plánů zasvěcena menší skupina. Zpravodajské služby se

²GARON In: DANICS Š., TUČEK L. Vojenské rozhledy. Opravdu rozumíme současné epidemii sebevraždných teroristů? [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-12-07]. Dostupné z <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/opravdu-rozumime-soucasne-epidemii-sebevrazednych-teroristickyh-utoku-pokus-o-systematizaci-pojmu-terorismus>.

³EICHLER J. Globální terorismus: nejdůležitější bezpečnostní hrozba současnosti. In: ROBEJŠEK, P., EICHLE, R., J. GOMBÁR, E. MAREŠ, M. DEJMEK, J. KVAČEK, R. ŠEDIVÝ, I. Mezinárodní terorismus – nový nebo starý fenomén?: Devadesát let od sarajevského atentátu. Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku, 2004, s. 21-28. ISBN 80-86547-33-7.

⁴ Ministerstvo vnitra. Definice pojmu terorismu [online] © 2009-2016 [cit. 2016-01-07]. Dostupné z <http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>.

pomocí infiltrace do teroristických organizací snaží zjišťovat informace, které pomohou útokům předcházet nebo je zastavit. Tato činnost je velmi riskantní.

Terorismus nelze zařadit do klasické války a rovněž ho nemůžeme přirovnávat ke gerilovému hnutí. Nejděsivější je právě fakt, že dopředu nevíme kdy, jak a na koho bude útok spáchán. Terorismus je specifický naprosto nečekanými útoky. Ochromit, zaskočit, překvapit a šokovat. To je cílem takovýchto útoků. Moment překvapení a nahodilost. To jsou prostředky, ze kterých teroristé těží. Bohužel je to hrozba, před kterou se lze jen těžko uchránit. Teroristické skupiny se vyhýbají přímému střetnutí. „*Terorismus se dá označit také za metodu psychologické války.*“⁵ Při pohledu na to, co zůstane po teroristických útocích, zranění lidé a mrtvá těla, je zcela jisté, že psychika lidí bude narušena. „*Terorismus nikdy nemá účel sám o sobě. Jeho provedení sleduje obvykle nějaký cíl ležící mimo něj.*“⁶ Teroristický útok bývá často předmětem náboru nových rekrutů. Útoky se stávají jedinečným prostředkem pro šíření určitého poselství. Je dosti pravděpodobné, že úspěšný zásah na nevinné lidi, který způsobí velké škody je popudem pro vstup určitých nových, mladých a nešťastných jedinců, kteří si myslí, že teroristická organizace je jejich jedinou volbou. Pro dosud nerozhodnuté osoby to může znamenat utvrzení názorů a postojů, což vede k následné radikalizaci. Poselství, které mají za úkol donutit konat či nekonat to, co teroristé chtějí má dle Eichlera

„4 hlavní složky:

- *Odesílatele poselství (transmitter), který je vždy terorista nebo teroristická organizace,*
- *terč úderů (target), jímž jsou mrtví a ranění lidé, kteří mají osudovou smůlu, že jsou v nesprávnou chvíli na nesprávném místě,*
- *poselství (message), které je vždy určeno těm, kdo rozhodují o politice napadených států, tedy nejvyšším politickým činitelům,*
- *reakci zastrašování (feed-back), jež je výsledkem politického vyhodnocování po zasazení teroristických útoků.*“⁷

⁵ De La Corte Ibanez, L. Logika terorismu 1.vyd. Praha: Academia. 2009. ISBN 978-80-200-1724-6.

⁶De La Corte Ibanez, L. Logika terorismu 1. vyd. Praha: Academia. 2009. ISBN 978-80-200-1724-6.

⁷ EICHLER, J. Terorismus a války v době globalizace, 2.vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1790-9.

Z toho je jasné, že pro teroristické organizace jsou důležitá média a jejich pozornost upřená na teroristickou činnost. Komunikace s civilisty, budoucími teroristy a politickými činiteli je prováděna skrz média. Teroristé se nezdrahají předávat materiály televizním stanicím nebo je sami uveřejňují na internetu, v dnešní době to není nic neobvyklého. Teroristé se vždy snaží z útoku vytěžit maximální pozornost od médií. Jejich záznamy však mohou ukazovat brutální vraždy nevinných obětí. Záznamy jsou jakýmsi „živým divadlem, sportem, thrillerem, po němž je ve společnosti vždy poptávka, a které je tudíž možno spolehlivě prodat. I proto jsou vyhledávány médii, neboť zaručují vyšší sledovanost, tedy i vyšší příjmy z reklam.“⁸ V tomto směru je nejvytíženější Islámský stát, který pilně zásobuje vraždami sociálních pracovníků, zajatých letců či novinářů a mnoha dalších. Oběťmi mohou být též vyznavači islámského náboženství, ale jiné skupiny. Nynější modernizovaný svět plný technologií velmi umožňuje šíření strachu a nebezpečí. Prohlášení, která vydávají terorističtí představitelé, jsou též děsivá, obzvláště pokud je užito speciálních efektů. Většinou mají posluchače připravit na další útok. To je další psychologický nátlak, který činí teroristé. Média nemohou ignorovat nastalou situaci. Problém s mediální publicitou je však v chápání souvislostí a útržkovitých, často i nepřesných informací, které média uvádí. Z toho mohou vznikat různé rozpory, které situaci ve světě spíše zhoršují.

Záměry teroristických skupin jsou různé. Nejčastěji se jedná o prosazování politických zájmů či změnu politického systému. Je však nutné považovat teroristické útoky jako nouzové řešení jejich aktérů. Útoky jsou prováděny z důvodu bezmoci. Moc dobře si uvědomují, že jejich soupeř je silnější než oni, není jiné šance na porážku protivníka. Tak se ho snaží alespoň takto oslabovat. Souleimanov uvádí možnost výkladu této situace: „*Na vaší straně je síla a moc, na naší lest a moment překvapení. Vy máte děla a tanky, my máme výbušninu a odhodlání.*“⁹

„*Prof. Oskar Krejčí definuje několik hlavních cílů terorismu:*

⁸ SOULEIMANOV, E. Terorismus pokus o porozumění, 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. s. 42. ISBN 978-80-7419-038-4.

⁹ SOULEIMANOV, E. Terorismus: pokus o porozumění, 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. s. 40. ISBN 978-80-7419-038-4.

- *Reklamní cíl: upoutání pozornosti veřejnosti pomocí masmédií. Snaha násilnou akcí dát vědět o existenci a programu teroristické organizace. Mediální prezentace,*
- *jednorázový násilný akt: Dosažení konkrétních cílů jako je likvidace určité osoby či osob, zničení konkrétního objektu či objektů. Při snaze vynutit si jednání slouží teroristické akce k zastrašení politické moci nebo nátlaku na politickou moc. Někdy k takovýmto akcím dochází z důvodů jako je doplnění vlastní výzbroje či získání financí, propuštění vězňů – jiných teroristů apod. Při tomto taktickém užití násilí se oběťmi útoků často stávají zcela nevinní lidé, nemající absolutně nic společného s přípravou či prováděním vládní politiky,*
- *strategický cíl: terorismus zde představuje nástroj vedoucí k destabilizaci režimu. Vychází z předpokladu, že teroristické akce vyprovokují státní moc k takovým represím a násilím, jehož výsledkem má být revoluční vzpoura mas. To předpokládají především anarchistické doktrinální koncepce.*
- *programové cíle: čtyři hlavní druhy terorismus: revoluční, separatistický, pravicový a náboženský.¹⁰*

Autor knihy *Terorismus*, Marian Brzybohatý předkládá ve své knize definici Spojených států amerických z roku 1980: „*Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen.*“¹¹ Dle této definice jsou za terorismus považovány i činy, které mají za cíl něco jiného než je právě konkrétní čin.

Každá z definic obsahuje nástin teroristické činnosti. Jednotným rysem terorismu je vždy ohrožení života a zdraví civilistů. Dalším rysem a hrozbou je zisk mnohem

¹⁰ KREJČÍ In. HRBATA M.. *Vojenské rozhledy: Islámský terorismus organizace Džama islámija jako aktuální hrozba současnosti*. [online]. 2014-2016 [cit. 2016-02-07] Dostupné z : <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/islamsky-terorismus-organizace-dzama-islamija-jako-aktualni-hrozba-soucasnosti>

¹¹ BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus*, 1.vyd. Praha: Policy History, 1999. ISBN 80-902670-1-7.

vyšších cílů, které většinou nesouvisejí s útokem. Následně se definice shodují v otázce psychologické války – vyvoláním strachu, paniky a nejistoty. A jedním z nejdůležitějších cílů teroristů je dosažení změn politiky určitého státu.

1.2 FINANCOVÁNÍ TERORISMU

Autorka by též ráda zmínila důležitou součást terorismu a tou je jeho financování. Pokud hovoříme o mezinárodní terorismu, tak zde vstupují na scénu přímo státy, které sponzorují terorismus. Svým novým spolupracovníkům poskytují veškeré potřeby, které jim pomáhají při uskutečňování teroristických útoků. To znamená hlavně nejnovější výstroj a výzbroj a též základnu. Toto nejvíce využívaly islámské státy. Pokud jde o to, jak financování probíhá, má různé podoby. Mohou to být finance poskytované prostřednictvím charitativních organizací či nevládních organizací. *„Do těchto organizací směřují peníze vybrané především na humanitární a standardní misionářské činnosti, ale část z nich odčerpávají teroristé.“*¹²

Bylo zjištěno, že po roce 2002 procházely Saudskou Arábií obrovské sumy peněz na podporu a činnost teroristických organizací. Spojení však bylo téměř nevyhledatelné, protože po transakcích nezůstávaly žádné záznamy. Zakát¹³ má být předán potřebným a též může být uplatněn i na džihád, nikoli však v této formě. *„Hlavními kanály, jimiž zakátové peníze proudily nebo proudí k teroristickým uskupením, byly již zmíněné charity a mezinárodní organizace Muslimská světová liga, Mezinárodní organizace islámské pomoci, Světové shromáždění muslimské mládeže a al-Haramajn.“*¹⁴ Vláda Saudské Arábie proto uzavřela některé charitativní bankovní účty a zdálo se, že sama přestane s finanční podporou Hamásu. Tato opatření ale nebyla příliš účinná.

¹² EICHLER, J. Terorismus a války v době globalizace, 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011. s.158. ISBN 978-80-246-1790-9.

¹³ Zakát = almužna, patří mezi pět pilířů islámu.

¹⁴ SOULEIMANOV, E. Terorismus: pokus o porozumění, 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. s. 236. ISBN 978-80-7419-038-4.

Další možností podpory terorismu je obstarávání všelijakých potřeb jako zbraně, prostory pro základny a též najímání zkušených válečných bojovníků jako cvičitelů nových mladých teroristů.

USA vytvořila seznam zemí, které jsou dle jejich názoru sponzory teroristických organizací a bez jejichž podpory by organizace nemohly fungovat. Na seznamu je uvedeno šest zemí – Kuba, Írán, Libye, Severní Korea, Súdán a Sýrie. Kubě není přímo přičítána finanční podpora teroristů. Vytýká se jí nezapojení do aktivit boje proti terorismu, poskytování azylu pro teroristy a například snaha o rozvoj biotechnologií. Důvodem zařazení je tedy politické vyhodnocení. Írán je považován za velmi častého podporovatele teroristických organizací. Nejčastěji jsou jimi palestinské skupiny. Také finančně zaopatřuje Hizballáh a Hamás a v neposlední řadě si Írán vybírá dobrovolníky, jejichž úkolem je zasahování do věcí Iráku a provádění akcí na tomto území. Írán ve velké míře podporuje vývoj chemických a biologických zbraní. Libye je na seznamu z důvodů dřívějších teroristických útoků a též spolupráce na útoku proti saudskému princovi v roce 2003. Od tohoto roku však Libye spolupracuje s USA. Severní Korea je na seznamu kvůli útoku na letadla v roce 1987. Od té doby není její finanční podpora terorismu známa. Súdánu je vytýkáno, že má příliš prostupné hranice a tudíž nabízí snadný přechod teroristům. Také je označen za naoko odsuzovatele terorismu, ale skutečnost je jiná. Též finančně podporuje teroristické organizace jako Hizballáh, Hamás nebo Palestinský islámský džihád. Spojené státy americké si jsou však vědomi snahy Súdánu k zastavení přesunu bojovníků do Iráku. Oceňuje se zde také jeho spolupráce s mezinárodními společenstvími.¹⁵

¹⁵ EICHLER, J. Terorismus a války v době globalizace, 2.vyd. Praha: Karolinum, 2011. s. 46. ISBN 978-80-246-1790-9.

1.3 DRUHY TERORISMU

Terorismus lze rozdělit do několika skupin. Autorka si vybrala kategorizaci dle území vykonávání teroristické činnosti. Proto rozdělila terorismus na národní, mezinárodní a globální. Ke každému se autorka snažila podat určitý přehled. Druhy terorismu:

1. Národní terorismus

Útočníci uskutečňují svou činnost uvnitř hranic, kde žijí. Jejich snahou je změna vnitřní politiky určitého státu. Motivů teroristů je mnoho, nejčastěji jim jde o odtržení menší části země od té větší a zajištění si samostatnosti. „*D. Rapoport hovoří o několika vlnách této podoby terorismu. Připomíná už 80. léta 19. století v Rusku, kdy si teroristé vynucovali zastavení reformy směřující k přizpůsobení Ruska západním standardům. Zároveň s tím přišly i atentáty Poláků a Arménů bojujících za národní nezávislost. Ve všech případech šlo o rozlišující terorismus (discimitace terrorism) – byli zabíjeni prominenti carského režimu.*“¹⁶

Změn se snažili docílit únosy a vražděním vysokých politických představitelů. Po 1. světové válce vzrůstala nová a horší vlna terorismu, která už nerozlišovala obyvatele, a v důsledku toho bylo zabito mnoho nevinných civilistů. „*U této podoby terorismu dost často platí, že ti kdo dnes představují špičky dnešních teroristů, mohou zítra být ministry nebo šéfy vlád.*“¹⁷

2. Mezinárodní terorismus

Rozvoj mezinárodního terorismu lze zařadit hlavně do 60. let 20. století. Z jeho názvu je zřejmé, že tento terorismus přesahuje hranice jednoho státu a zasahuje do ostatních zemí. Teroristé si na rozdíl od národního terorismu kladou za cíl změny

¹⁶ EICHLER, J. Terorismus a války v době globalizace, 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011. s.152. ISBN 978-80-246-1790-9.

¹⁷EICHLER, J. tamtéž

v zahraniční politice. Útok má donutit konkrétní stát ukončit své aktivity v určité části světa či v jistém státě. Také může jít o snahu změny politiky.

Teroristům začala napomáhat média, protože ukazovala unesené osoby toužící po osvobození. Tomuto pohledu museli čelit vysocí politikové, kteří mají za úkol situaci vyřešit. A jsou též pod dohledem celého světa, který hodnotí jejich činnost. Teroristům ulehčila práci také letecká doprava, která se v této době dočkala velkého rozmachu. Tímto způsobem dokázali unést teroristé velké množství civilistů, což se opět mediálně zveřejňovalo. Další důležitý fakt připomíná D. Rapoport: „*že zlomovým mezníkem byla zdrcující porážka armád tří arabských států v tzv. Šestidenní válce s Izraelem v roce 1967. Armády arabských států ztratily důvěryhodnost a na scénu vstoupili teroristé, kteří tvrdili, že za zájmy arabského lidu dokáží bojovat účinněji než vojáci.*“¹⁸ Utvořili tedy několik uskupení a uskutečnili několik útoků jako například otřesný masakr izraelských sportovců, kteří se účastnili olympijských her v Mnichově v roce 1972.

3. Globální terorismus

O tomto druhu terorismu se začalo hovořit po útocích 11. 9. 2001. Globální terorismus se vyznačuje teroristickými buňkami rozprostřenými po celém světě, které jsou na sebe navzájem napojené, například odnože Al – Káidy působí zhruba v 60 zemích světa. Jejich síť pokrývá čtyři kontinenty – Asii, Afriku, Ameriku a Evropu. Kladou si za cíl zabít co největší počet lidí při teroristických útocích. Právě Al-Káida je známa pro svůj výběr míst, na nichž se nachází velký počet naprosto nevinných lidí.¹⁹ Co nejvyšší čísla počtu mrtvých z různých zemí světa jsou jejich cílem, útok totiž není namířen už jen proti jednomu státu, ale dotýká se celého světa. Od útoků si slibují změnu zahraniční politiky států.

Teroristé pro ospravedlnování svých činů předkládají odvrácenou stranu globalizace, která se objevuje hlavně v kultuře, náboženství a ekonomice. „*V kulturní rovině svůj boj vykládají jako nezbytnost diktovanou zájmem o uchování tradičních hodnot a zvyků tváří v tvář neustále sílící vlně západního sekularismu, materialismu,*

¹⁸ EICHLER, J. Terorismus a války v době globalizace, 2.vyd. Praha: Karolinum. 2011. s.154. ISBN 978-80-246-1790-9.

¹⁹ EICHLER, J. tamtéž

hédonismu a multikulturalismu. Říkají, že rozvojové a zejména pak islámské země jsou těmi, kdo v globalizovaném mezinárodním uspořádání prohrávají a komu hrozí ztráta vlastní identity a hodnot.“²⁰

Proto je tedy jasné, že musí bojovat o svou jedinečnost proti Západu (předně USA) a též státům, které jsou jimi považovány za odpadlické jako například Saudská Arábie, Egypt či Jordánsko. „*V ekonomické rovině zneužívají argument nerovnoměrného ekonomického vývoje v době globalizace – periferie globalizovaného ekonomického světa, kterou tvoří rozvojové a zejména islámské země, je na tom mnohem hůře, než jádro, kterým je Západ.*“²¹

Pocit křivdy též přispívá k náboru nových členů do teroristických organizací. A v náboženské rovině tvrdí, že Západ šíří do islámských zemí své nové hodnoty, jež jsou považovány za naprosto nemorální. Při náboru nových stoupenců uplatňují touhu po odměně v posmrtném životě a terorismus jim prezentují jako „boj za duchovní hodnoty“. Jejich zdůvodňování je nebezpečné z několika důvodů. Teroristé využijí naprostou oddanost lidí k islámské víře. Poté je zformují takovým způsobem, že jsou bezcitní a necítí naprosto nic. Nejdříve je zbaví veškerého svědomí a výčitek vůči obětem a poté je nasadí do akce, kdy už z nich jsou nelítostní bojovníci, kteří se nebojí smrti a naopak v nic jiného nejspíš doufají. To je druhým vážným problémem. Člověka, který je připraven zemřít při atentátu s odhodláním stát se mučedníkem nijak racionálně nepřesvědčíte a on není schopen upustit od svých dosavadních záměrů.

Teroristé tedy těží z rozporuplného procesu globalizace, jež se zatím vyvíjí nerovnoměrně. Přes veškerý pocit křivdy a nespravedlnosti žádný z uvedených důvodů nemůže být omluvou pro kruté činy teroristů.

²⁰ EICHLER, J. Terorismus a války v době globalizace, 2.vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1790-9.

²¹ EICHLER, J. tamtéž.

1.4 ISLAMISTICKÝ TERORISMUS

Nejnovější vlnou terorismu je páchání útoků ve jménu náboženství. To se týká především islámu.

Násilí se velmi často skrývá pod náboženství, ale existují zde různé nesrovnalosti, například v Koránu je rozpor při výkladu sebevražedných atentátů. Některé pasáže lze vykládat více způsoby a tím se obhajují teroristé. Islámští teroristé tvrdí, že jejich činy jsou konány na základě súr²² v Koránu. To je však jen zástěrka. *„Islamistické radikální a extremistické organizace nelze považovat za reprezentanty islámského náboženství a jejich aktivity i interpretace islámu jsou nezřídka v přímém rozporu s islámským náboženským právem (šaría).“²³*

Islám je charakteristický odmítáním západních hodnot. Islamisté touží po době před příchodem západních obyvatel do jejich země. Do doby, kdy měly velkou cenu tradiční hodnoty. *„V této souvislosti je vhodné připomenout, že muslimský svět vyznává především spravedlnost, a tak se cítí být poníženi tím, že*

- *USA jednostranně podporují Izrael,*
- *také zprofanované režimy v islámském světě a,*
- *že se chovají jako bezohlední vítězové v procesu nespravedlivé globalizace.“²⁴*

Základem islámu je podřízenost islámskému právu šaría. Názor islamistů je ten, že toto právo by mělo být rozšiřováno po celém světě a autorka se domnívá, že to bude též předmětem jejich největšího úsilí. Právo šaría je obsaženo v souboru ustanovení Božího řádu šaría. Ten též obsahuje pět pilířů islámu. Mezi základní povinnosti správného muslima patří pout' do Mekky, platit almužnu, držet půst v měsíci ramadám, vyznání víry a každodenní modlení. Šaría upravuje každodenní život muslimů. Včetně správného způsobu modliteb, chování, vztahů v manželství nebo právních vztahů.

²² Súra = kapitola

²³ GOMBÁR, E. Islám a islamistický terorismus, In: ROBEJŠEK, P. EICHLE, R. J. GOMBÁR, E. MAREŠ, M. DEJMEK, J. KVAČEK, R. ŠEDIVÝ, I. Mezinárodní terorismus – nový nebo starý fenomén?: Devadesát let od sarajevského atentátu. Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku, 2004, s. 29-36. ISBN 80-86547-33-7.

²⁴ PIKNA, B. Bezpečnostní politika Evropské unie (na pozadí bezpečnosti globální) Výtah z přednášky, Praha: VŠ veřejné správy a mezinárodních vztahů.

Náboženství v sobě má nastíněn určitý způsob chápání dobra a zla. Jeho pochopení závisí na jednotlivci a také na jeho výkladu. Pro příklad autorka uvede různorodosti výkladu slova džihád. „*Jeho výklad může jít od důrazu na dodržování etických principů islámu až po obrannou válku islámu proti jinověrcům. Šari‘a vymezuje čtyři základní typy džihádu. Prvních z nich – džihád srdce – je jako jediný z džihádu označován jako „velký džihád“. Ostatní jsou tzv. „menší džihády“: džihád rukou (charitativní a sociální činnost), džihád jazyka (šíření víry mírumilovnou cestou), džihád meče (obrana islámu násilím).*“²⁵

Práce islamistických teroristů není prováděna jen na území Blízkého východu či Spojených států amerických. Musíme si uvědomit, že hrozby útoků jsou dnes spíše v naší blízkosti, i na našem kontinentu, který umožňuje volný pohyb. Taktéž je důležité brát v potaz historická fakta. Evropské státy měly mnoho kolonií v oblastech Afriky, mnoho tamějších obyvatel se přistěhovalo do Evropy, kde zakládali rodiny. „*Analýzy současných trendů islamistického terorismu poukazují na problém radikalizace a formování teroristických buněk uvnitř států Evropské unie. Radikalizují se zde především příslušníci druhé a třetí generace přistěhovalců, válka v Iráku přitahuje k teroristickým organizacím nové rekruty, kterým tyto organizace následně poskytují možnost výcviku. Teroristé aktivně využívají k přípravě a financování útoků moderní technické a komunikační prostředky. Internet se pro ně stal nástrojem komunikace a propagandy.*“²⁶

Útoky, které mají za následek mnoho mrtvých a zraněných mohou zastínit v médiích ty, které nejsou dostatečně krvavé přesto, že se odehrávají v rozmezí několika dní.

Faktory, které svědčí, že islamistický terorismus je globální hrozba, jsou následující. Aktivita teroristů jsou zaznamenány na více kontinentech. Čím dál více roste počet věřících v islámské náboženství. A hlavně neuvěřitelná podpora teroristů od islámských zemí a islámských skupin operujících po světě.²⁷

²⁵ ČEJKA, M. Encyklopedie blízkovýchodního terorismu, 1.vyd. Brno: Barrister & Principal. 2007. ISBN 978-80-87029-19-0.

²⁶ Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Zpráva o zahraniční politice ČR. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2008. ISBN 978-80-86506-68-5.

²⁷ PIKNA, B. Bezpečnostní politika Evropské unie (na pozadí bezpečnosti globální) Výtah z přednášky, Praha: VŠ veřejné správy a mezinárodních vztahů.

1.5 SEBEVRAŽEDNÝ TERORISMUS

Tento způsob útoku je jedním z nejvyužívanějších. Hlavním důvodem je napáchání velkých škod na lidských životech. Také se jedná o poměrně levnou záležitost, protože v dnešní době už není velký problém sestrojít si vlastní výbušné zařízení. Následky tohoto terorismu jsou přímo otřesné. Stejně jako terorismus samotný nemá dosud ucelenou definici. Sebevražedný terorismus lze vysvětlit jako politicky, nábožensky či jinak zaměřený útok na civilisty. Je to též předem naplánovaný velmi krutý způsob, kterým teroristé vytváří pocity strachu a bezmoci, díky nimž chtějí dosáhnout kýžených cílů.

Sebevražedný terorismus samozřejmě není případem jen islámského náboženství. Vyskytuje se i v jiných společnostech, které mají své kulturní, náboženské, ideologické či sociální názory odlišné a sebevražednými atentáty je chtějí zviditelnit. Podle Papea, který vytvořil případové studie sebevražedných atentátů a zabýval se i jednotlivými atentáty, lze sebevražedný terorismus identifikovat dle jejich společných prvků, které se objevují u každého takového útoku:

„Racionálně kalkulovanou metodu asymetrického boje, kdy slabší strana ozbrojeného konfliktu nadále nedokáže efektivně bojovat konvenčními prostředky. Sebevražedné operace se stávají součástí již probíhajícího násilného odporu (neozbrojené povstání, guerillová válka) vůči okupaci cizí armádou. A to pouze v situacích, kdy je okupant demokratickým státem kontrolujícím – s použitím síly nebo hrozby jejího použití – teritorium pokládané teroristy za jejich vlast a nemá ochotu k jednání či ústupkům, přičemž obě strany náleží k rozdílné náboženské tradici.“ Papea dále pokládá sebevražedný útok za „extrémní strategii národního osvobození používanou proti vojenským jednotkám demokratických zemí, které okupují teritorium pokládané za vlast.“²⁸

Počet sebevražedných útoků narůstá. V 80. letech 20. století byly provedeny v průměru tři ročně. V letech 2000 až 2003 stoupl počet útoků na průměrných 50 ročně.

²⁸ ČERNÝ, K. Případová studie vztah sebevražedného terorismu a okupace. Kritická analýza případové studie Roberta Papea [online]. 2015 [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.rexter.cz/pripadove-studie-vztahu-sebevrazedneho-terorismus-a-okupace-kriticka-analyza-pristupu-roberta-papea/2015/05/19/>.

A nárůst atentátů dále pokračoval a mezi lety 2004 – 2009 jich proběhlo 1883, to je více než 300 útoků ročně.²⁹

Sebevražedné útoky jsou od začátku pečlivě plánované. K těmto útokům se teroristé kloní ve chvíli nouze, kdy je jejich protivník výrazně silnější. Jejich dosavadní činnost se ukázala jako neúčinná a toto je jejich poslední možnost. Sebevražedné atentáty nejsou vytvořeny, připraveny jednotlivcem. Útočníci zajisté nejednají v afektu. Také samotný útok není vykonán nečekaně, tedy nečekaně pro atentátníka. Nutné je vytvořit spojení mezi sebevražedným atentátníkem, teroristickou organizací a užším společenským rámcem jejich působení.

Sebevražedné mise jsou také předmětem šíření strachu a vytváření pocitu nebezpečí a nejistoty. Oběti nemají mnoho šancí na únik a přežití.

„Jedinečné znaky sebevražedné mise:

- *Pachatel jedná úmyslně a s jasným záměrem,*
- *pachatel si plně uvědomuje, že úspěšnost jeho mise temporálně souvisí se sebezáhoubou,*
- *pachatel nepřipravuje plán útěku.*³⁰

Islám stejně jako ostatní náboženství odsuzuje sebevraždu. V Koránu jsou části, které neschvalují takový způsob smrti. Ovšem je tu pojem šáhid. „*Šáhid je označení pro mučedníka, který zahynul při džihádu proti nepříteli. Obecně může jít o označení národního hrdiny.*“³¹ Tímto se atentátníci ospravedlňují. Tento způsob smrti má i další výhody. Šáhid má totiž údajně zajištěné místo v islámském ráji, kde mu nic nechybí, kde je dostatek úrody a vody. A právě proto se každý muslim touží dostat do takového ráje.

Libanon je považován za zemi, která hojně využívá sebevražedných útoků. Irácká ambasáda v Bejrútu byla první zasažena tímto zákeřným útokem, za kterým stála Dawa – organizace bojující proti režimu Sadáma Husajna. Bylo aplikováno vozidlo plné

²⁹ ČERNÝ, K. Případová studie vztah sebevražedného terorismu a okupace. Kritická analýza případové studie Roberta Papea [online]. 2015 [cit. 2015-07-12]. Dostupné z: <http://www.rexter.cz/pripadove-studie-vztahu-sebevrazedneho-terorismu-a-okupace-kriticka-analyza-pristupu-roberta-papea/2015/05/19/>

³⁰ DANICS Š., TUČEK L. Vojenské rozhledy: Ideový a sociokulturní kontext sebevražedného útoku: proliferační mučednické subkultury [online] © 2009-2015 [cit. 2015-12-10]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/ideovy-a-sociokulturni-kontext-sebevrazedneho-utoku-proliferační-mucednické-subkultury#jak-citovat-tento-článek-how-to-cite-this-article>

³¹ ČEJKA, M. Encyklopedie blízkovýchodního terorismu. 1.vyd. Brno: Barrister & Principal. 2007. ISBN 978-80-87029-19-0.

výbušnin. Další mise byla provedena na americkou ambasádu v Bejrútu, za útokem stál šíitský Hizballáh. Opět byla užita dodávka s výbušninou. Palestinské skupiny, jak již bylo řečeno, často využívají sebevražedné útoky. Útoky, jejichž terčem byli lidé ve veřejné dopravě, začala provádět organizace Hamás. „*Kromě autobusů docházelo také k útokům na kavárny, restaurace, diskotéky apod. Oblíbeným cílem bývaly například i skupinky vojáků, které plnily svou vojenskou službu.*“³²

Stejně jako děti a postižení lidé, tak i ženy bývají sebevražednými atentátnicemi. Tento způsob útoku je v dnešní době stále častější. Avšak oproti dětem a mentálně postiženým, ženy moc dobře rozumí činu, který chtějí spáchat. Ženy mají mnohem větší šanci na úspěch než muži. Jako jemnější pohlaví nejsou tolik podezírány z takovýchto útoků. Díky tomu se mnohou dostat do centra dění a též způsobit mnohem větší škody na lidských životech. Pokud jsou útočnice ženy nebo děti může to mít ještě děsivější dopad na napadenou stranu než u mužských atentátníků.

Pro západní obyvatele je těžko představitelné, že jsou atentátnice schopny zabít cizí děti – oběti atentátu. Mentalita těchto lidí ale překračuje meze, když jsou tyto ženy schopny vzít s sebou na sebevražednou akci své děti.

„*Tyto ženy jsou často motivovány čtyřmi R:*

- *Revenge – pomsta, odplata,*
- *Redemption – spasení,*
- *Relationship – vztah,*
- *Respect – úcta.*“³³

Ženy se stejně jako muži domnívají, že tímto činem napraví všechny chyby, které ve svém životě dosud spáchaly. Často je zde rozhodující vztah ženy k jiným teroristům, který ji zásadně ovlivňuje. A dokonce se stává, že je dotyčná žena tlačena do sebevražedného útoku svou rodinou, která si díky ní finančně polepší.

Zajímavostí je, co tyto ženy získají svými činy. „*Dostanou bezvadného manžela, jejich tělo se stane perfektním, všechny vady budou napraveny a nemoci vyléčeny. Nejenže se budou samy těšit z blízkosti Alláha, ale jejich dalších 70 příbuzných vstoupí*

³² SOULEIMANOV, E. Terorismus: pokus o jeho porozumění, 1. vyd. Praha: Karolinum, s. 191. 2011. ISBN 978-80-7419-038-4.

³³ KALÁB, M. Britské listy. Sebevražedné teroristky [online] © 2011-2016 [2016-02-14] Dostupné z: <http://blisty.cz/art/56868.html>

na nebesa. Tato intervence ve prospěch členů rodiny, a to i takových, kteří pili alkohol nebo jedli vepřové maso, má ohromně velký význam. Znamená to, že taková dívka může pro rodinu udělat víc než kterýkoliv syn.“³⁴

1.6 PRÁVO ŠÁRI‘A

Pro ospravedlnování svého jednání islamisté využívají též šári‘u. „Šári‘a je arabský termín pro islámské právo.“³⁵ Toto právo se opírá o nařízení, jež jsou uvedena v Koránu. Avšak to byl jen základ pro vznik islámského práva, který byl nedostatečný, a proto se tedy řídí dále dle postojů, výroků a činů Mohameda, proroka Alláhova. „Vědní obor zabývající se šári‘ou se nazývá *fiqh*, doslova poznání, uvědomění, neboť jde o vědu *par excellence*.“³⁶

Západní země se jim podle nich pokouší vnutit svá pravidla a způsoby života, se kterými muslimové zásadně nesouhlasí a příkře jej odsuzují. Každý muslim má na tyto akce různé reakce. Z toho důvodu se jejich komunita rozdělila na několik skupin: „*Sekularisté věří, že legislativa má být založena na sekulárních principech, nikoli na islámské právní teorii. Tradicionalisté věří, že legislativa má vycházet z islámského práva, jak jej rozpracovali tradiční islámské právní školy. To ovšem většina moderních muslimů považuje za nepřijatelné zejména v otázkách, jako jsou práva žen nebo otroctví. Reformisté věří, že nové islámské právní teorie mohou vést ke vzniku moderního islámského práva, které bude formulovat přijatelné závěry v otázkách, jakými jsou například práva žen. Salafisté věří, že tradiční školy představují mylný vývoj, a proto nutně selhaly. Oni sami se pak snaží o věrné následování příkladu první generace muslimů.*“³⁷

³⁴ KALÁB, M. tamtéž

³⁵ ČEJKA, M. Encyklopedie blízkovýchodního terorismu, 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-19-0.

³⁶ KROPÁČEK, L. Islámský fundamentalismus, 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 1996. ISBN 80-7021-168-7.

³⁷ MAURER, A. Příručka pro komunikaci s muslimy, 1.vyd. Albrechtice: Křesťanský život, 2008. ISBN 978-80-7112-178-7.

Jestliže nastane situace, kdy věřící nenalezne řešení v Koránu, či sunnách má možnost využití Qijás a Idžmá. Toto jsou další dva prvky islámského právního systému. „*Qijás je princip analogie, jenž umožňuje řešit nové případy na základě analogického úsudku, který využívá logické dedukce a návaznosti, na známé právní případy. Idžmá: Pokud nastanou právní případy, které nelze vyřešit na základě Koránu, hadísů nebo analogického úsudku, rozhoduje konsensus muslimské komunity. V praxi je touto shodou obvykle míněn shodný názor muslimských teologů.*“³⁸

Tyto čtyři části se uplatňují v právním systému. Názory se různí při výkladu a použití v praxi. Byly vytvořeny čtyři právní školy – hanafíjská, málikovská, šáfi'ovská a hanbalovská. Každý muslim spadá pod jednu z nich a řídí se jejími pravidly. Šári'a proniká do všech oblastí života věřících. Vytváří vzorce chování v oblasti manželství, obchodování, stravování, modlení, postavení ženy a dalších. Přestože by tato ustanovení měla být platná pouze v islámských zemích, stále častěji je zřetelná snaha muslimů převést tyto zvyky do západních zemí. Zavedení práva šári'a do celého světa též kolabuje na rozdílnosti mezinárodního práva.

„Konflikt spočívá zejména v následujících aspektech:

- *Odmítání základních lidských práv, jako je úplná náboženská svoboda,*
- *odmítání rovnosti pohlaví,*
- *odmítání sekulárního zřízení, tedy oddělení státu a náboženství,*
- *odmítání náboženských práv, jako například práva muslimů opustit islám.*“³⁹

Důležitou roli zde také hraje fakt, že islamismus by nikdy nepřipustil vládu postavenou na volbě lidu. Islám touží po zavedení teokracie. Proto by tato kombinace nikdy nefungovala. Kvůli nesouhlasu s Všeobecnou deklarací lidských práv, přijala Organizace islámské spolupráce Káhirskou deklaraci lidských práv v islámu. Její snahou je vystihnout představu islámských lidských práv. Zajímavostí je, že v této deklaraci je zakázáno připravovat akce nebo provádět činy, jež mohou mít za důsledek genocidní likvidaci lidstva.⁴⁰ Jelikož jsou názory na islámské právo rozdílné, tak i užití

³⁸ MAURER, A. Příručka pro komunikaci s muslimy, 1.vyd. Albrechtice: Křesťanský život, 2008. ISBN 978- 80-7112-178-7.

³⁹ MAURER, M. Příručka pro komunikaci s muslimy, 1. vyd. Albrechtice: Křesťanský život, 2008. ISBN 978-80-7112-178-7.

⁴⁰ KREJČÍ, O. – Lidská práva, 1.vyd. Praha: Professional publishing, 2011. ISBN 978-80-7431-056-0.

v praxi je v každé zemi různé. Některé státy uplatňují sekulární právo a šaría užívají jen pro rodinné právo. Je tomu tak například v Bangladéši. Muslimové v Indii se řídí jinými zákony než ostatní obyvatelé. V Iránu se drží šaría a dodržují zákony z ní odvozené. Tresty, které toto právo vytváří, jsou kontroverzní. Za krádež může hrozit amputace jedné nebo obou rukou. Pokud jde o cizoložnictví je trestem ukamenování.

1.7 ISLÁMSKÝ FUNDAMENTALISMUS

Fundamentalismus je termín nyní využívaný hlavně západními zeměmi jako označení pro činnost islamistů od 70. let 20. století. Pojem fundamentalismus byl v historii spojován například i s křesťanstvím. Jelikož je tento pojem nepřiliš výstižný, byla snaha najít jiný, který by byl přesnější. „*Tak se zrodil termín islamismus, a jeho subvarianty (islamicism, islamicité, islamic radicalism, safism, djihadism, neo-wahabism, islamic terrorism), které se zpravidla používají dost nezodpovědně, nahodile a bez toho, aby byly věrohodně definovány.*“⁴¹

Stoupenci islamistického fundamentalismu jsou přesvědčeni, že Korán je slovo boží, které bylo ukázáno Mohamedovi přízrakem v podobě archanděla Gabriela. Také věří, že jediná správná islámská nauka je obsažena v Koránu a též v sunnách⁴². Teologicky vzdělané duchovní vystředali laičtí teoretici, kteří vykládají islám dle svých potřeb. Jejich prvotním představitelem bylo Muslimské bratrstvo, které autorka představí ve druhé kapitole.

Mnoho islamistů má vysokoškolské vzdělání. Někteří ho získali v západních zemích, proti kterým nyní tolik brojí. Islamisté obviňují západní země za příčinu přelidnění měst, zničení náboženství a tradičních hodnot, narušení hodnot rodiny a taktéž morálního úpadku. To by se mělo s nástupem islámského náboženství změnit.

⁴¹ MENDEL, M. S puškou a koránem, 1.vyd. Praha: Orientální ústav Akademie věd, 2008. s. 61. ISBN 80-85425-63-5. (

⁴² Sunna = tradice.

„Radikální islamismus se zrodil mezi ekonomicky a politicky nespokojenými obyvateli islámského světa. K nejznámějším radikálním skupinám patří palestinský Hamás, libanonský Hizballáh a afghánský Talibán. K méně známým pak egyptská Gamáa Islámíja, jež bojuje proti vládě a útočí na koptské křesťany a zahraniční turisty, a saúdskoarabský sunnitský Výbor pro obranu a legitimní práva, který organizoval masové islamistické demonstrace a údajně stál za bombovými útoky. Když ho rodina Saúdí, jejíž legitimitu ohrožoval, postavila mimo zákon, přesunul se do Londýna, kde působil až do svého rozpadu v roce 1996. Přestože si zmíněné skupiny vysloužily obvinění z teroristických činů, samotný islamismus není vnitřně násilný a může mít formu pokojné společenské a politické reformy.“⁴³

„Islámská hnutí mají politický význam ve většině muslimských zemí primárně z toho důvodu, že sdělují politické a sociální křivdy lépe než zavedené sekulární strany, z nichž některé (levicové) se po pádu komunismu ve východní Evropě a rozpadu Sovětského svazu zdiskreditovaly.“⁴⁴

90. léta jsou pro islámský fundamentalismus ve znamení radikalizace. Stává se mnohem agresivnější. Argumenty fundamentalistů postrádají náboženskou logiku. Důvodem jsou mladí muslimové, které už nebaví studovat náboženství či právo, dodržovat předepsané rituály, v podstatě to, co je pro islám typické, je pro ně zatěžující. A proto vznikají a radikalizují se uskupení jako Hamás, Al – Káida, Talibán a mnoho dalších.

„Islámský fundamentalismus má následující charakteristické rysy:

- Sdružuje aktivistické skupiny, hnutí nebo politické strany v rámci nábožensky formulovaných akčních programů,*
- jejich cílem je mravní obroda zkažené společnosti, její ochrana před zkorumpovanými a despotickými režimy, jež se deklarují jako více nebo méně islámské, avšak ve skutečnosti jsou ateistické, zrádcovské a mravně zkažené,*

⁴³ ENCYKLOPEDIA BRITANNICA. Islám: náboženství, historie a budoucnost, 1.vyd. Brno: Jota, 2010. s. 184. ISBN 978-80-7217-628-1.

⁴⁴ ENCYKLOPEDIA BRITANNICA. Islám: náboženství, historie a budoucnost, 1.vyd. Brno: Jota, 2010. s. 186. ISBN 978-80-7217-628-1.

- *vlastní zkorumpované režimy spatřují fundamentalisté jako neislámské, neboť se drží u moci jen díky podpoře ze strany západních nepřátel islámu. Vůči spiknutí těchto vnějších sil je třeba společnost posílit a připravit ji na konfrontaci s nimi,*
- *náprava se spatřuje v různých formách odporu, odpovídajících specifickým podmínkám daného státu nebo teritoria. Odpor může mít podobu dlouhodobé trpělivé agitace v kombinaci s infiltrací do režimních struktur nebo totálního odmítnutí současného dekadentního stavu a pasivní rezistence vůči němu formou odchodu do ústraní, po níž bude následovat návrat ke slavnému džihádu, hnutí radikální akce. V posledních letech akce sebevražedných atentátů, jejichž cílem je destabilizace vnitropolitických poměrů,*
- *hnutí a struktury spjaté s výše zmíněnými formami odporu a ideologické identifikace jsou téměř výhradně reprezentovány laickými aktivisty, agitátory, kazateli, ideology apod., kteří mají zpravidla charismatický vliv na omezenou část veřejnosti v zemi nebo teritoriu a využívají vulgární interpretace vybraných islámských znaků a symbolů k mobilizaci co největší části společnosti, ačkoli jejich průprava v oborech islámské teologie bývá slabá.“⁴⁵*

⁴⁵ MENDEL, M. Klíčové pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu (Výzkumný projekt Ministerstva zahraničních věcí), Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2006 [online] [2016-02-12. Dostupné z: www.mzv.cz/file/73410/RM._01._02._06.doc.

2 AKTUÁLNÍ PROJEVY ISLAMISTICKÉHO TERORISMU

Islamistický terorismus je v nynější době asi nejčastěji zmiňovaný v médiích a širší veřejnost má na tento fenomén jistý názor, který se začíná spojovat s migranty. Spojení muslim rovná se terorista je nyní velmi časté. Tento názor je však mylný. Veřejnost přehlíží fakt, že teroristé nedodržují islámské náboženství tak, jak by měli, vykládají si ho svým způsobem.

Pro představení aktuálních projevů islamistických teroristů si autorka vybrala několik hnutí. Dle autorčina mínění jde o ty nejznámější teroristické organizace, které mají na svědomí velké množství mrtvých a zraněných. Nejprve autorka ve zkratce načrtne jejich historii, která měla zajisté důležitou roli v dalším směřování těchto organizací. Poté odhalí jejich nynější činnost. Důležitou nezbytností je ale také uvědomění si, že po celém světě je spousta menších skupin, které pracují pod záštitou velkých organizací.

Také je nutné pamatovat na vzájemné soupeření mezi teroristickými organizacemi. Jedním z cílů teroristů je, aby jejich činnost byla co nejvíce vidět, byla diskutovaná mezi obyvateli a určitě nebyla přehlížena. Nyní je touto organizací Islámský stát, který se velmi činí. Deset let zpátky to byla zajisté Al-Kaida.

Autorka si je jistá, že tyto organizace jsou jen jedny z mnoha. Jsou vybrány ty, které jsou mediálně velmi známé. V poslední části této kapitoly autorka shrne společné aktivity teroristických organizací.

2.1 AL – KÁIDA

(arabsky základna)⁴⁶

Toto je jedna z nevýznamnějších teroristických organizací, založená Usámou Bin Ládinem. Její členové jsou především sunnitští muslimové. Počáteční aktivity organizace se začaly uskutečňovat v Afghánistánu kolem roku 1979. Al – Káida se od té doby však rozprostřela po celém světě. Buňky této organizace jsou na sobě většinou nezávislé, přesto spojení mezi nimi existuje. Členové mají mnoho cílů, důležité je pro ně zničení Západu, předně USA, Izraele a jejich zastánců. Dále je jejich snahou nastolit islámskou teokracii. Tuto organizaci původně dotovaly Spojené státy americké. Když sovětská vojska opustila území Afghánistánu, skončil důvod USA dále financovat činnost islamistů. Kvůli nynějšímu nezájmu Američanů se mohla začít projevat nesnášenlivost některých členů Al – Káidy vůči Americe a začali prosazovat džihád proti novému nepříteli. Bin Ládín si za podpory Súdánu vytvořil výcvikový tábor pro islámské radikály, byl však donucen přesunout sebe i své stoupence do Afghánistánu.

Útoky těchto radikálů se nezaměřují pouze na území jednoho státu. Mají globální rozsah. Aktéři teroristických útoků rovněž nejsou z jednoho státu. Al – Káida se proslavila útoky na Světové obchodní centrum v roce 1993, útoky na americké ambasády v roce 1998. Největší a nejznámější útok však měl teprve přijít. V roce 2001 uskutečnili dosud nejničivější teroristický útok na Světové obchodní centrum. Přes vyhlášení války prezidenta Bushe proti teroru, tato organizace nepřestala naplňovat své cíle. Po roce 2001 jsou jejími dalšími činy útoky v Istanbulu v roce 2003, útoky v Madridu roku 2004, útoky v Ammánu a Londýně v roce 2005 a mnoho dalších.

K dosažení svých cílů užívá Al - Káida různých teroristických metod. Jednou z nich jsou právě sebevražedné útoky, které jsou jedny z nejvyužívanějších.

Útoky zaměřila nejprve opět proti Spojeným státům americkým. Poté se jejich činnost přesunula i na jejich spojence.

Útoky v březnu roku 2004 v Madridu, za kterými stála islamistická organizace Al-Káida měla za následek smrt 191 osob a dalších 1800 zraněných. Atentát proběhl

⁴⁶ ČEJKA, M. Encyklopedie blízkovýchodního terorismu, 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-19-0.

následovně. Teroristé umístili bomby ve čtyřech vlacích. Ty byly odpáleny teroristy dálkově přes mobilní telefony. Někteří z teroristů se před zásahem policie odpálili, jiní byli chyceni a odsouzeni. Tyto útoky proběhly jen několik dní před parlamentními volbami ve Španělsku a výrazně ovlivnily jejich výsledek. Ve volbách vyhráli socialisté, kteří požadovali stažení španělských vojsk z Iráku. Porazili dosud vládnoucí lidovce, kteří horlivě tvrdili, že za útoky v Madridu stojí ETA⁴⁷, ale za útoky stála Al-Káida. To je významný příklad toho, jaký teroristé mají a do budoucna mohou mít vliv.

Další teroristický útok na území Evropy proběhl nedlouho po madridském atentátu. Tentokrát byl cílem Londýn. Útok byl proveden 7. července 2005. Opět se teroristé nezdráhali využít dopravních prostředků. Svůj útok učinili v době, kdy je doprava nejvytíženější – ráno, když lidé spěchají do práce a škol. Bomby vybuchly v centru Londýna v metru a jedna na autobusové zastávce. Později se k útoku, který zabil 52 lidí, přihlásila Al-Káida s tvrzením, že nechtěli nikoho zabít, ale jen vystrašit obyvatelstvo.

Asi poslední útok Al-Káidy na území Evropy proběhl v roce 2015. Na začátku roku si teroristé z Al-Káidy vybrali francouzskou redakci Charlie Hebdo. Při poradě redaktorů zabili několik lidí, kteří se jí účastnili. Zabili i policistu na ulici. Ironií je, že policista byl muslim, přesto se ho teroristé tvrdí, že věří v islámské náboženství, nezdráhali zastřelit.

2.2 TALIBÁN

V návaznosti na organizaci Al-Káida by autorka ráda zmínila hnutí Talibán. Je to radikální islamistické a fundamentalistické hnutí. Jeho členové jsou převážně afghánští uprchlíci. Talibán vznikl v 90. letech v uprchlických táborech v Pakistánu. Později se přesunul do Afghánistánu. Toto hnutí postupně obsadilo území okolí Kandaháru, Kábul a nakonec ovládalo celý Afghánistán kromě menší části země na severu.

Cílem bylo zavedení fundamentalistické diktatury v zemi. Talibán nastolil v Afghánistánu teokratickou vládu. Pomocí práva šaría ovlivňoval život Afghánců.

⁴⁷ ETA = baskická separatistická organizace.

„Televize a internet byly jako zdroj morální zkaženosti zakázány, stejně jako kino a jiná než náboženská hudba. V trestním právu byly zavedeny přísné islámské tresty včetně kamenování nebo amputace končetin. Muži museli povinně nosit plnovousy, dívky nesměly navštěvovat školy, ženám bylo zakázáno pracovat a musely se na veřejnosti zcela zahalit burkou, navíc jim byl omezen přístup k lékařské péči. Podle Talibánu sloužila tato opatření na ochranu žen a jejich cti.“⁴⁸

Tento režim uznaly pouze Pákistán a Saudská Arábie, dříve ho částečně uznávaly i USA, ale po útocích na americké ambasády v Keni a Tanzánii, kterou provedla Al-Káida se jejich postoj změnil. Rozhodli se o převrat tohoto režimu. Ten byl také svržen, ale Talibán je přesto v některých částech velice vlivný. Spojitost Al-Káidy a Talibánu je velká díky vztahu Usámy Bin Ládina a Mohammeda Omara. Bin Ládín si vzal za ženu Omarovu dceru a tím mu byla zajištěna ochrana ze strany Talibánu.

2.3 HIZBALLÁH

(arabsky Strana Boží)⁴⁹

V roce 1982 se stala izraelská invaze do Libanonu podnětem a zdůvodněním vzniku této teroristické organizace. Její členové jsou radikální libanonští šíité. V 80. a 90. letech 20. století se jejich činnost zaměřila proti Izraeli. Uskutečnili mnoho teroristických sebevražedných útoků a únosů.

Tato organizace je kromě toho činná také v oblasti charity. *„Civilní křídlo hnutí provozuje nemocnice, školy a různé sociální aktivity (podobně jako Muslimské bratrství a hnutí Hamás) a disponuje rovněž vlastní televizní stanicí Al-Manár (arab. Maják).“⁵⁰*

⁴⁸ ČEJKA M. Encyklopedie blízkovýchodního terorismu, 1.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-19-0.

⁴⁹ ČEJKA M. Encyklopedie blízkovýchodního terorismu, 1.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-19-0.

⁵⁰ ČEJKA M. Encyklopedie blízkovýchodního terorismu, 1.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-19-0.

V 90. letech bylo snahou jejich členů začlenit Hizballáh do politického systému Libanonu. Po několika letech dostalo hnutí 23 křesel v parlamentu. Opět se ovšem potvrdila radikálnost této skupiny při únosech vojáků a ostřelování severního Izraele v roce 2006. Následoval vojenský konflikt s Izraelem, který se ve spolupráci s OSN podařilo ukončit. Tento konflikt nakonec pomohl upevnit pozici Hizballáhu v Libanonu.

2.4 HAMÁS

(arabsky nadšení)⁵¹

Hamás je radikální islamistická organizace v Palestině. Také tato skupina provozuje dvě naprosto rozdílné činnosti. Zabývá se charitou, která je určena pro Palestince a terorismem, který je cílen proti Izraelcům. Zřizuje vlastní školy a má i systém sociálního zabezpečení. Svou činností pro palestinský lid si u nich získal velkou oblibu, hlavně v chudších oblastech Palestiny.

Při teroristických útocích jsou však nemilosrdní. Vzhledem k tomu, že všechny Izraelce, jak ženy, tak muže, považují za součást okupující armády, útoky proto nerozlišují. Hnutí se též začalo angažovat v politice. Po vítězstvích v komunálních volbách, nečekaně uspělo i v parlamentních volbách.

Zajímavostí je, že v roce 2014 podal Hamás žalobu u evropského tribunálu z důvodu zařazení této organizace mezi teroristické. Nyní na tomto seznamu již není. V důsledku tohoto rozsudku se Rada pro zahraniční věci rozhodla k podání odvolání k tribunálu.

Hamás je propojený s Muslimským bratrstvem. V roce 2003 byl Hamás na ústupu svých aktivit, poté co se izraelské jednotky měly stáhnout z části území v Palestině.

Jak již bylo řečeno, teroristická organizace se nejvíce zaměřuje na boj proti státu Izrael. Teroristické útoky se zaměřují na tuto zemi. Velmi často je odstřelují raketami dlouhého doletu. Také útočí bombami. Ale reakce z druhé strany jsou pro palestinské

⁵¹ČEJKA M. Encyklopedie blízkovýchodního terorismu, 1.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-19-0.

obyvatelstvo také důrazné. Podnikají rozhodné a ničivé akce proti Hamásu a Palestincům.

2.5 MUSLIMSKÉ BRATRSTVO

Muslimské bratrstvo je radikální islamistická organizace, která vznikla už v roce 1928. Jeho základní tezí je návrat k islámským tradicím, kořenům a hodnotám. Své buňky má rozesté po celém světě.

Muslimské bratrstvo mělo v Egyptě, kde bylo také založeno, velký vliv. Obyvatele se snažili nalákat pomocí hesel. Bratrstvo se zabývalo také charitativní činností – provozovalo mládežnické kluby, nemocnice či sirotčince. Během 2. světové války však ještě více zradikalizovalo. V 60. letech bylo bratrstvo se svou aktivitou neviditelné. Mohl za to revoluční režim v Egyptě. V 80. letech proběhl nábor nových členů, kteří byli velmi zapálení. Jejich hlavní snahou je nyní dostat se do politiky a jsou v tom úspěšní.⁵²

2.6 DŽAMA´AT ISLAMÍJA

Další z radikálních politických organizací je Palestinský islámský džihád. Vznikl v 70. letech 20. století v pásmu Gazy. Jejich cílem je osvobození Palestiny a zničení Izraele, jehož vládu nahradí teokracií. Také se snaží o vytvoření islámské teokracie. Do svých řad rekrutují ženy i děti, jejichž úkolem bývají sebevražedné atentáty. Má vazby na Al-Káidu. Tato organizace stojí za sebevražednými útoky v Bali v roce 2005, následkem bylo několik mrtvých a mnoho zraněných. V roce 2004 a 2003 zaútočila také v Jakartě. Svou činnost provádí i v Libyi nebo Jordánsku, ale také v Indonésii či Thajsku.

⁵² ČEJKA M. Encyklopedie blízkovýchodního terorismu, 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-19-0.

2.7 ISLÁMSKÝ STÁT

Je radikální islamistická organizace. V dnešních dnech asi nejdiskutovanější na světě. Vznikla v důsledku nynějšího konfliktu v Sýrii a Iráku. Islámský stát rekrutuje své členy také v Evropě. Může tedy své členy mít rozprostřené v mnoha evropských zemích. A díky Shenghenskému systému a uprchlické krizi se jí daří provádět i útoky na území Evropy. Za své hlavní nepřátele považuje západní země.

Vyznačuje se jak sebevražednými útoky, tak i unášením lidí, mučením a následným zavražděním, které velmi rádi prezentují pro širší veřejnost, v podstatě se chlubí svou činností. Islámský stát je znám svou krutostí a vyžíváním se v předvádění svých činů. Pilně zásobuje média vraždami. Nebojí se použít i mladé lidi či spíše děti. Muslimské děti jsou rodiči dávány do výchovy této organizace. Rodina za ně dostává potřebné peníze, ale to, co se z těch dětí stává je neuvěřitelné. Dětský bojovník by měl být schopný zabít své rodiče a nemrknout při tom ani okem. Slabé děti dost často umírají, zabíjí je jejich vlastní kolegové v učení. Jen velmi malému počtu dětí se podaří uniknout a traumata, která zažila, řeší po celý život.

Samozvaný Islámský stát je dnes činný v Evropě a hlavně v Sýrii. V Evropě, kde rekrutuje nové členy, kteří se nebojí vytvářet pocity strachu a nejistoty, zaútočil během roku 2015 a pocit nebezpečí, který se zde vytvořil, je zřejmý. Za svůj terč si vybral Francii.

Islámský stát v listopadu zaútočil proti občanům Francie. Útok začal v pátek večer, což je samozřejmě doba, kdy se chodí lidi bavit ven, na koncerty, do restaurací nebo jdou na fotbal. Cíle útoky tedy byly jasné a v podstatě snadno dosažitelné. Útoky byly provedeny na koncertní klub, útočníci zde stříleli do diváků z kalašnikovů z balkónu. Někteří lidé stihli uniknout, ostatní návštěvníci neměli žádnou šanci, protože střelců bylo více. Další útoky probíhaly v pařížských ulicích, opět využívali kalašnikovů a bomb. Některé útoky nevyšly, třeba se teroristé nedostali na fotbalový stadion, kde byl přítomen i Francois Holland. Tento útok se však teroristům naštěstí nevydařil v takové míře, v jaké ho plánovali. Zjistilo se, že útok byl naplánován z Belgie. Tentokrát se policistům podařilo teroristy zneškodnit či zadržet (až na jednoho).

U tohoto případu by autorka poznamenala spojení s migrací. Migrační vlna do Evropy v té době dosahovala maxima. Lidé, hlavně z Německa, začínali pociťovat

nebezpečí ze strany migrantů. Po této události se situace začala horšit, jelikož několik z atentátníků byli s největší pravděpodobností migranti. Někteří sice zase už měli belgické občanství, ale vrátili se z dlouhodobého pobytu v Sýrii. V této souvislosti se začalo hovořit například o zrušení Shengenských hranic nebo o vytvoření malého Shengenu, o zrušení občanství pro ty, kteří navštívili Sýrii a vrátili se zpět do vlasti, o zpřísnění kontrol na hranicích. Situace se neustále řeší a vyvíjí.

Další činnost Islámského státu probíhá i na území Sýrie, kde si samozvaný Islámský stát vytvořil jakousi základnu a svou činnost praktikuje samozřejmě i na území Iráku, své předchozí základně. *„Na územích, které ISIS ovládá, dochází k excesivnímu až genocidními násilí na křesťanech, jezíděch, šíitech, ale mnohdy i umírněných sunnitech.“*⁵³ Symbol Islámského státu je právě poprava těchto lidí. Ženy a děti byly též ve velkém popravovány. Popravy probíhají po jednotlivcích – většinou jsme je tak viděli v podobě vzkazů pro Evropu. Dále také se k nám dostávají videa masových poprav.

⁵³ ŠMÍD, T. Základní fakta o Islámském státu v Iráku a Sýrii (ISIS), [online] © 2014-2016 [cit. 2016-01-12] Dostupné z: <http://polit.fss.muni.cz/zakladni-fakta-o-islamskem-statu-v-iraku-a-syrii-isis/>.

3 PROTITERORISTICKÁ POLITIKA

Teroristickým cílem bývají demokratické státy, zrušení jejich práv a svobod. V případě islamistického terorismu jde o nastolení teokracie na územích nynější demokracie. Proto je nutné, aby státy měly pečlivě vypracovanou protiteroristickou politiku, která má sloužit jako obrana a ochrana. Každý stát vytváří své vlastní protiteroristické dokumenty. Mezinárodní společenství též koncipují protiteroristickou politiku, kterou se řídí její členské státy. Důležitá je spolupráce a informovanost činitelů.

Po útocích z 11. září se naprosto změnila bezpečnostní scéna ve světě. Státy musely přijímat opatření pro ochranu svých občanů a svých zájmů. Tato situace trvá dodnes, kdy nárůst počtu teroristických útoků stále vzrůstá a kdy jsou tyto akce stále ničivější. Je potřeba, aby v tomto boji byla napřed protiteroristická ochrana a ne naopak.

Autorka si pro potřeby této bakalářské práce vybrala protiteroristickou politiku Evropské unie a její části. Rozebere též protiteroristickou politiku České republiky. A krátce také USA. Autorka využije pro tuto část práce dokumenty Evropské unie, například z Europolu. A pro potřeby ČR teroristickou strategii boje proti terorismu a boje proti rekrutaci a radikalizaci nových členů.

3.1 PROTITERORISTICKÁ POLITIKA EU

Evropská unie přistoupila k boji proti terorismu odlišně od USA, cíle jsou však stejné. Evropská strategie staví svou činnost na kombinovaném politickém dialogu, vyhodnocování situace a diplomatickém nátlaku.⁵⁴ Snaží se řešit situaci preventivně na

⁵⁴ EICHLER, J. Bezpečnostní a strategická kultura USA, EU a ČR. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1956-9.

rozdíl od Spojených států amerických, které dávají přednost vojenskému nátlaku. Postup USA bude rozebrán v další části práce.

„Unie klade důraz na tyto směry preventivního působení:

- *Posilování mezinárodní spolupráce,*
- *zamezování přístupu teroristů k finančním a jiným ekonomickým zdrojům,*
- *zvyšování připravenosti k prevenci teroristických úderů,*
- *zajišťování bezpečnosti mezinárodní dopravy a zlepšování hraniční kontroly,*
- *zdokonalování schopností nezbytných pro zvládnutí důsledků případných teroristických úderů,*
- *soustředění pozornosti na ty faktory, které usnadňují nábor do teroristických organizací.“⁵⁵*

Evropská unie vytvořila Strategii EU pro boj proti terorismu. Strategie se zabývá čtyřmi složkami – předcházet, chránit, pronásledovat a reagovat.

Pro předcházení teroristických činů vznikla Strategie Evropské Unie pro boj proti radikalizaci a náborů teroristů. Teroristické útoky nemohou zůstat bez adekvátní odezvy. Cílem Evropské unie je tedy zničení teroristických sítí a hlavně předcházení rekrutování nových členů. Z toho důvodů byla sepsána tato strategie, která vysvětluje postup vedení boje proti těmto činům. *„Rozhodnutí zapojit se do terorismu je velice individuální, ačkoliv důvody vedoucí k tomuto rozhodnutí jsou často obdobné. Pro tyto činy nemůže existovat žádné ospravedlnění a musí být potrestány, našim úkolem ale je určit a potírat způsoby, propagandy a podmínky, které lidi k terorismu přivádějí a které je vedou k tomu, že terorismus považují za legitimní postup činnosti.“⁵⁶*

EU má tedy v úmyslu vyhledávat a rušit činnost jedinců, kteří provádí nábor nových členů do teroristické organizace. V době globalizace je problémem schopnost teroristů

⁵⁵ PIKNA, B. Bezpečnostní politika Evropské unie (na pozadí bezpečnosti globální) Výťah z přednášky, Praha: VŠ veřejné správy a mezinárodních vztahů.

⁵⁶ Strategie EU pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů. [online] [cit.2016-02-12]. Dostupné z: 14469+2005+REV register.consilium.europa.eu/doc/srv?f=ST+ str. 2

komunikovat pomocí internetu a tak provádět svůj nábor, také snadné cestování vytváří značný problém. Peníze jsou dnes snadno převoditelné, a tudíž teroristické organizace nemají potíže s financováním své činnosti. Je tedy nanejvýš důležité mít odborníky v oblasti informačních technologií, kteří jsou schopni této činnosti předcházet a nalézt spojení. Nutností je hledat propojení a pozorně postupovat při kontrole na hranicích, což je velmi složité, protože hranice jsou velmi propustné.

Evropská unie svou činnost také zaměřuje na zamezení lživých informací v konfliktu mezi islámskými státy a západními zeměmi. Bude tedy informovat o aktuálních problémech. Autorka si v tomto ohledu není jistá úspěšností této myšlenky.

Druhou a nejdůležitější částí je ochrana. Tím je myšlena ochrana občanů a infrastruktury Evropskou unií proti terorismu. Sem řadíme „*mimo jiné ochranu vnějších hranic, lepší zabezpečení dopravy, ochranu strategických cílů a snížení zranitelnosti kritické infrastruktury.*“⁵⁷

Unie se snaží velmi výrazně vyvíjet činnost pro zabránění plánování a organizování terorismu. Tomu má napomoci lepší kooperace a provázanost jednotlivých států, jejich zpravodajských služeb a úřadů.

Poslední úkol má být umění reagovat na náhlé útoky teroristů, pokud není možné jim předejít. Je nutné připravit se na situaci, která může nastat. Samotný šok z těchto událostí je obrovský, ale proto je nanejvýš důležité mít připravený plán, jak co nejefektivněji zareagovat, aby došlo k pokud možno co nejmenším ztrátám na životech a majetku.

⁵⁷Boj EU proti terorismu [online]. [cit. 2016-02-12] Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/>.

3.1.1 EUROPOL

Europol je důležitou složkou Evropské unie. Je to policejní úřad, jehož cílem je kooperace všech orgánů, které se zabývají bezpečností. Zaměřuje se na terorismus a organizovanou trestnou činnost a další vážné formy trestné činnosti, která se týká více než jednoho státu. Pro zvýšení efektivity a lepší spolupráci zdůrazňuje rychlou výměnu informací. Europol každoročně zpracovává zprávy TE-SAT, které jsou dostupné na internetu. Obsahují informace o terorismu v Evropě. Dále také uveřejňuje seznam hledaných osob, které se mnohou vyskytovat na evropském území.

Evropská unie uveřejňuje též zprávy TE-SAT, které podrobně zpracovávají problematiku terorismu. Tyto zprávy vycházejí každoročně od roku 2007. Pro rok 2015 byla zpráva již vydána a konzultanty jí byli zástupci z Itálie, Lotyšska, Lucemburska, Francie a Španělska.⁵⁸ Také se na něm podíleli experti z INTCEN⁵⁹, protiteroristické kanceláře a Eurojust.⁶⁰

Zpráva TE-SAT monitoruje úspěšnost nábožensky motivovaných útoků. Nábožensky motivovaný terorismus je velmi aktivní, jeho úspěšnost naštěstí není značná. Pokud se ale teroristický atak zdaří, následky jsou strašné.

Europol se skládá z členů Evropské unie a dalších států, které mají s tímto úřadem podepsanou smlouvu.

⁵⁸ROHÁČEK, M. Terorismus v Evropské unii mezi lety 2006-2014 [online] ©2015-2016 [cit. 2016-02-06]. Dostupné z: <http://www.armadninoviny.cz/terorismus-v-evropske-unii-mezi-lety-2006-2014.html>.

⁵⁹ INTCEN = orgán Evropské unie.

⁶⁰ Eurojust = jednotka EU pro justiční spolupráci.

3.1.2 ZPRÁVA TE-SAT 2015

Zpráva TE-SAT na začátku sumarizuje události v Evropské unii v roce 2014. Udává počet teroristických útoků v daném roce a také uvádí, kým byly útoky spáchány. Rovněž zde nalezneme počet mrtvých a zraněných. Zpráva také informuje o počtu zadržených ve spojitosti s terorismem, který v roce 2014 stoupl o více než 200 lidí oproti roku 2013. TE-SAT upozorňuje, že nejvíce lidí bylo v této souvislosti zatčeno ve Francii, dále ve Španělsku a Spojeném království. Nejčastěji bylo zadržených ve spojitosti s nábožensky motivovaným terorismem. Stoupá počet zadržených lidí mladších 25 let a také vzrůstá počet zadržených žen.

V další části se zpráva zabývá financováním terorismu. Předchozí vyšetřování zjistilo podvodné financování teroristů přes humanitární organizace. TE-SAT zmiňuje některé organizace jako *The Humanitarian Shepherd* nebo *Pearl of Hope*, které tak činily. V Evropě byly také zaznamenány aktivity spojené s terorismem. Financování terorismu či nábor nových teroristů měla spojitost s občany Finska, Rakouska, Německa či Švédska.

Zpráva TE-SAT se zmiňuje také o komunikaci teroristů. Užívají k tomu stále častěji Internet, který jim dává velké možnosti v nacházení těch správných cílů náboru a radikalizaci. Nábožensky motivovaní teroristé pokračují v trendu zvyšování užívání internetu k propagandě i v roce 2014. Vytvářejí si mnoho sociálních účtů, přes které chtějí tuto činnost provozovat. V druhé polovině roku 2014 užíval Islámský stát k šíření propagandy několik účtů na twitteru. Zprávy, které uvádí na sociálních sítích, jsou velmi přátelské a plné humoru a satiry. Mají totiž zastínit nenávistné projevy a tím přilákat větší počet mladých ve svých řadách.

Další část zprávy se také zmiňuje o tom, že v Evropě převládá separatistický terorismus. V roce 2014 několik osob stanulo před soudem z důvodu účasti na praktikování džihádu v Sýrii. Tito lidé byli z Velké Británie, Francie, Nizozemska, Německa a Rakouska. Pro upřesnění jejich činnosti autorka představí případ Rakušana,

který byl shledán vinným ze členství v teroristické organizaci. Poté, co se radikalizoval, odjel v roce 2013 do Sýrie. Byl účastníkem v tréninkovém kampu.

Druhou obsáhlou částí, které se zpráva TE-SAT věnuje je nábožensky motivovaný terorismus. Zpráva upozorňuje, že počet zadržených za nábožensky motivovaný terorismus se významně zvýšil, v roce 2014 bylo 395 zatčených, ale v roce 2013 jich bylo "jen" 216.

Jak již bylo zmíněno, v roce 2014 proběhly v Evropě dva nábožensky motivované útoky. Jeden byl proveden 24. května v Belgii v Bruselu. Za útokem stojí francouzský občan, původem však Alžírán, který se vrátil ze Sýrie. Zaútočil v židovském muzeu v Bruselu, jako zbraně použil revolver a kalašnikov a jimi zabil čtyři lidi. Vyšetřování zjistilo, že v Sýrii strávil více než rok. Byl zatčen v Marseille, snažil se utéct do Amsterdamu. Dalších pět lidí bylo zatčeno v prosinci roku 2014 ve spojitosti s touto událostí.

Druhý útok roku 2014 se uskutečnil ve Francii v prosinci. Útočník vstoupil na policejní stanici a zaútočil na policejního důstojníka. Několikrát ho bodl do krku, ucha a ruky. Při útoku se mu pokusil ukrást střelnou zbraň. Na pomoc raněnému přispěchali další policisté, někteří z nich byli útočníkem zraněni do rukou a hlavy, ale nakonec byl útočník zastřelen. Ještě před tímto útokem se teroristé snažili zaútočit několikrát, ale útoky neměly úspěch. Útočníci byli věřící v islám nebo spříznění s Islámským státem.

Dále se zpráva věnuje podrobněji propagandě a náboru členů. TE-SAT uvádí, že v srpnu 2014 byla zahájena rozsáhlá mezinárodní kampaň proti Islámskému státu v Iráku a Sýrii. Druhým cílem byla odnož Al-Káidy organizace Jabat al-Nusra. Jako odezvu na tuto kampaň, Islámský stát i Jabat al-Nusra přislíbily útoky proti spojeneckým zemím, jejichž cílem budou orgány veřejné bezpečnosti a civilisté. Konflikt mezi Islámským státem a Al-Káidou měl dopad na rekrutování nových členů. Islámský stát byl vyloučen ze sítě náboru Al-Káidy v únoru 2014. Islámský stát zdůrazňoval povinnost každého muslima podpořit vznik chalífátu,⁶¹ o které se tato organizace zasazuje. Mají tedy své frakce v Alžírsku, Egyptě, Libyi, Jemenu a

⁶¹ Chalífát = stát vedený nejvyšším vůdcem obce věřících.

Pakistánu. Zpráva TE-SAT dále upozorňuje na únosy občanů Spojených států amerických a Velké Británie, které provedl Islámský stát. V části teroristická situace mimo Evropskou unii se únosům a vraždění občanů Evropy věnuje více. Únosy hrozí nejčastěji v Sýrii a Iráku, ale také v Jemenu a částech Afriky. Rukojmí jsou bráni z důvodů financování, propagandy a výměny osob.

Zpráva TE-SAT se dále věnuje separatistickému, anarchistickému terorismu a pravicovému terorismu. Rozebírá teroristické útoky a další činy. Na konci se zabývá také zatčenými osobami. Uvádí počty zadržených na území Evropy, které porovnává s počty zadržených v minulých letech.⁶²

3.2 PROTITERORISTICKÁ POLITIKA ČR

„ Česká republika je ze strany mezinárodního terorismu vnímaná jako země aktivně zapojená do současné fáze celosvětového protiteroristického úsilí – a tedy i jako potencionální terč.“⁶³ Česká republika je pro terorismus významná svou polohou. Jako země ležící ve středu Evropy je velmi často využívána jako tranzitní a také zde pobývali na kratší dobu buď aktéři, nebo lidé činní v teroristických organizacích. „Od roku 2001 bylo v zahraničí odsouzeno nebo zadrženo několik desítek osob podezřelých z teroristických činů, které získaly víza České republiky, respektive použily Českou republiku k cestě do jiných zemí, kde se zapojily do nezákonné činnosti.“⁶⁴

Česká republika musí též chránit své bezpečnostní zájmy. Jako jsou životní zájmy (zajištění územní celistvosti, garantování základních lidských práv), strategické zájmy

⁶² Europol. Zpráva TE-SAT 2015 [online] ©2015-2016 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/content/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2015>.

⁶³ Souleimanov, E. Terorismus: pokus o porozumění, 1.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. s. 116. ISBN 978-80-7419-038-4.

⁶⁴ Souleimanov, E. tamtéž

(prevence a zvládání místních konfliktů, posilování soudržnosti EU a NATO) a další významné zájmy (snížení kriminality, posilování zpravodajské ochrany a obrany ČR).

Dnešní bezpečnost České republiky a v podstatě celého světa je velmi proměnlivá. ČR jako součást Evropské unie musí brát v potaz hrozby, které jsou ohrožením pro celek tohoto společenství, jako je Shenghenský systém volného pohybu osob a také migrační krize, která zachvátila Evropu. Samozřejmě Česká republika je součástí dalších mezinárodních společenství, jejichž členské státy musí být připraveny na kooperaci v případě bezpečnostních hrozeb. „*Charakteristickým rysem současného prostředí je tak skutečnost, že i nestabilita a konflikt daleko za hranicemi Evropy mohou mít přímý dopad na naši bezpečnost.*“⁶⁵ Přesto, že pravděpodobnost teroristického útoku na území České republiky je jen malá, ohroženy mohou být sousední nebo nedaleko vzdálené státy, které jsou též součástí Evropské unie.

Ministerstvo vnitra zmiňuje v Bezpečnostní strategii České republiky 2015 jako jednu z hrozeb právě terorismus. Prevencí této bezpečnostní hrozby jsou ve zprávě uvedeny tyto snahy. „*ČR se aktivně zasazuje o potírání všech forem terorismu jak na národní úrovni, tak v rámci mezinárodních organizací, včetně sjednávání a provádění protiteroristických úmluv. Mezi priority patří opatření proti financování terorismu, proti radikalizaci a rekrutování, ochrana obyvatelstva, kritické infrastruktury, respektive jiných cílů potenciálně zranitelných teroristickým útokem. V souladu s Protiteroristickou strategií EU přijímá ČR systémová preventivní a legislativní opatření.*“⁶⁶

Pro potlačení teroristických útoků je velmi důležitá prevence a předcházení teroristickým útokům. Česká republika se aktivně zapojuje do boje proti terorismu. Vytvořila Národní akční plány boje proti terorismu, každoročně vydává Bezpečnostní strategii ČR a též vydává Strategii pro boj proti terorismu. Oblastí, na které se zaměřuje, je několik. Snaží se o preventivní uzavírání přistěhovaleckých skupin, jejichž členové se často radikalizují a tomu se též snaží předejít. Taktéž je její snahou zlepšení kooperace

⁶⁵Bezpečnostní strategie ČR [online] [cit. 2016-02-06] Dostupné z: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015>.

⁶⁶ Bezpečnostní strategie ČR [online], [cit. 2016-02-07] Dostupné z: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015>.

mezi subjekty bojujícímu proti terorismu. Jejich vzájemná spolupráce může předejít mnoha škodám na životech.

„Celá agenda vychází z následujících principů:

- *Opatření pro boj s terorismem musí být pojata jako vzájemně propojený soubor kroků věnovaných všem aspektům dané problematiky,*
- *důraz je přitom kladen na vyváženost poměru mezi preventivními a represivními aspekty problematiky*
- *současně je třeba dále posilovat spolupráci se státy, které terorismu úspěšně vzdorují, a poučit se z jejich postupů. Důležitým aspektem takto chápané mezinárodní spolupráce a výměny informací je zapojení se do aktivit probíhajících do linii Evropské unie,*
- *Česká republika nesmí být chápána jako země, která usilovala o zneužití problematiky boje proti terorismu, nesmí být koncipován tak, aby v souvislosti s ním docházelo k ohrožení základních práv a svobod občanů, například prostřednictvím nedostatečně odůvodněného, respektive plošného zpracování osobních údajů.“⁶⁷*

Krulík a Marek v knize Terorismus – pokus o porozumění rozebírají protichůdné názory na některé oblasti protiteroristických akcí. Autorka si proto vybrala téma protiteroristického centra, které rozebírají. Na tomto tématu se autorka snaží uvést různost názorů na boj proti terorismu a také uvést svůj názor na tuto problematiku.

Jednou z oblastí, které se kniha věnuje je nutná spolupráce bezpečnostních složek a zajišťování nejnovějších informací o plánovaných teroristických útocích. O tomto problému se autorka zmiňuje již dříve. Nutnost spolupráce a výměna informací při sledování a stíhání pachatelů je hlavní. (Na stejném principu je nezbytná kooperace států EU, NATO a dalších.) V České republice zajišťují zisk informací zpravodajské služby – Bezpečnostní informační služba, Úřad pro zahraniční styky a informace a Vojenské zpravodajství. Jejich úkolem je předávat informace svým nadřízeným. Byl zřízen Národní kontaktní bod pro terorismus, do kterého je zapojena Policie ČR. Národní kontaktní bod pro terorismus byl vytvořen z důvodů vzniklých bezpečnostních

⁶⁷ Souleimanov, E. Terorismus: pokus o porozumění. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. ISBN 978-80-7419-038-4. str. 117

hrozeb. Jeho hlavní činností je sběr informací – jejich analýza a vyhodnocení. Na základě těchto informací poté zhodnotí možné hrozby.

„Hlavní cíle a úkoly NKBT:

- *Shromažďovat a vyhodnocovat informace se vztahem k terorismu,*
- *předcházet a případně odstraňovat škodlivé následky teroristické trestné činnosti,*
- *působit pro naše domácí i zahraniční partnery jako centrální kontaktní bod v otázkách vzájemné spolupráce,*
- *být důvěryhodným a diskrétním kontaktním bodem pro občany České republiky a umožnit jim spolupodílet se na prosazování práva a bezpečnosti,*
- *monitorovat a vyhodnocovat hrozby plynoucí z terorismu.*⁶⁸

Činnost této oblasti je potřeba dále více využívat a zefektivňovat, spolupráci Policie České republiky a zpravodajských služeb je nutné stále rozvíjet. Bylo by vhodné do kooperace mezi složkami zapojit i další členy jako například Armádu ČR nebo Hasičský záchranný sbor ČR.

K názoru na vytvoření lepší spolupráce mezi organizacemi se kloní i autorka. Druhým názorem na tuto problematiku, je ten, že České republice nehrozí přímý teroristický útok, tudíž její prozatímní ochrana je dostatečná. Při zmínění událostí v Evropě během roku 2015 je dle autorčina názoru potřeba činit více. Je nutné být napřed před teroristy. Nelze brát v potaz jen to, že dosud útok na ČR nehrozil nebo že je to jen minimální pravděpodobnost.

⁶⁸ Policie ČR. Terorismus [online] ©2015-2016 [cit. 2016-02-10] Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/narodni-kontakti-bod-proterorismus.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

3.3 PROTITERORISTICKÁ POLITIKA USA

Spojené státy americké se zaměřují především na vojenské uplatnění boje proti terorismu. Dále se velmi aktivně podílejí na sledování finančních toků teroristických organizací.

Jako vzor protiteroristické politiky Spojených států si autorka vybrala dva dokumenty a tím jsou Národní bezpečnostní strategie z roku 2002 a Národní bezpečnostní strategie z roku 2010. Důvodem je rozdílnost těchto dokumentů, jejíž příčinou je určitě změna osoby prezidenta. Také je rozdíl v situaci a náladě. Národní bezpečnostní strategie z roku 2002 byla tvořena po teroristických útocích v roce 2001 a je tedy jasné, že reakce byly mnohem silnější a příkřejší než devět let poté.

Národní bezpečnostní strategie z roku 2002 řeší tři největší hrozby. Jednou z nich je terorismus. Reakcí na ni je vojenský zásah – válka. Zajímavostí je, že tehdejší prezident Bush nebyl donucen vojáky pro tuto volbu. Bylo tomu spíše naopak. Prezident přesvědčil vojáky. Spojené státy nedostaly mandát k zahájení invaze do Iráku od Rady bezpečnosti OSN. Tato válka však znamenala novou a rozšířenější hrozbu terorismu.

Národní bezpečnostní strategie z roku 2010 byla prezidentem Obamou nazývána Strategie národní obnovy a celosvětového vedení. Název značí jiné směřování vedení protiteroristické politiky. Upuštění od nových válek a změnu boje proti teroristům. Připouští, že vojenský zásah může nastat. To ale až v případě vyčerpání všech možností. A taktéž tato situace může nastat, pokud dostanou Spojené státy americké souhlas od mezinárodních společenství jako je NATO a OSN.⁶⁹

Volbou vojenské intervence se liší USA od Evropské unie. Nebo spíše lišila. Po útocích v Paříži se vlády Francie a Velké Británie rozhodly pro zvýšení počtu odstřelování teroristů v Sýrii, kde Islámský stát sídlí. Možná to je jediná volba, ale opravdu si myslí Evropa, že zvítězí tímto způsobem? Není zapotřebí pozemní útok?

⁶⁹ EICHLER, J. Bezpečnost a strategická kultura USA, EU a ČR, 1.vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1956-9.

ZÁVĚR

Na základě nynější situace ve světě lze islamistický terorismus považovat za jednu z předních bezpečnostních hrozeb. V této bakalářské práci jsou uvedeny některé praktiky teroristů. Vyplývá z ní, že terorističtí aktéři jsou stále brutálnější a nemilosrdnější. Po dopsání této bakalářské práce je autorka toho názoru, že boj s terorismem bude trvat velmi dlouho. Neskončí ze dne na den ani z měsíce na měsíc.

Problém vidí autorka v neustálém zrodu nových teroristických organizací, které vymýšlejí propracovanější útoky. Pokud se podaří zabít vůdce teroristické organizace, je hned na to zvolen nový. Pokud se zneškodní větší skupinu teroristů, například při bombardování, objeví se noví teroristé. Je to nekonečný kolotoč, který by mohl skončit tím, že by se odstranily příčiny pro vstup do teroristické organizace. Tedy nebude probíhat nábor nových teroristů. Terorismus skvěle využívá propagandy v nabírání nových členů. Islamisté jsou schopni nalákat velké množství mladých a ztrápených lidí do svých řad a naprogramovat je k činům. V tom vidí autorka největší hrozbu a je tedy zapotřebí zaměřit se právě na tuto oblast rekrutování. Oblasti vzniků teroristických organizací jsou plné nepokojů, protestů a konfliktů. Zoufalí lidé prchají ze své rodné země nebo se v domněnce lepšího života přidávají na stranu teroristických organizací. Odstranění příčin, z kterých se lidé stávají teroristy, by mělo být mezi hlavními snahami při boji proti terorismu.

Jednou z částí této bakalářské práce byla protiteroristická politika. Autorka se v této oblasti snažila nejvíce zaměřovat na protiteroristickou politiku EU. Dokumenty zabývající se obranou proti trestným činům zahrnují metody boje proti terorismu. Jsou zde rozebrány činnosti, které by měly být příslušnými lidmi naplňovány. Tyto dokumenty už asi nelze lépe zpracovat. Dle autorky by tyto plány měly být lépe plněny. Spolupráce mezi organizacemi, bezpečnostními službami, zpravodajskými službami a dalšími příslušnými složkami by měla probíhat efektivněji. Problém může působit nedůvěra a podezíravost mezi státy a jejich bezpečnostními orgány. To je třeba odstranit a zaměřit se na závaznější problémy. Poté může být terorismus lépe potlačován.

Autorka by v závěru také uvedla jednu oblast, které se v této práci nevěnovala. Jedná se o obnovení škod po teroristických činech. Je tím myšleno znovuobnovení normálního života v oblastech zdecimovaných nebo obsazených teroristickými skupinami. Například Sýrie v některých oblastech země má velké problémy s životními potřebami tamních obyvatel. V zasažených oblastech lidem chybí jejich vlastní domovy, děti nechodí do školy, protože neexistuje a mnoho dalších obtíží, se kterými se musejí vyrovnávat. To jsou další následky islamistického terorismu, které je třeba napravit a zajisté to nebude tím, že Evropa přijme neskutečné množství uprchlíků.

Na závěr by autorka ráda upozornila na nynější rychle se vyvíjející a měnící bezpečnostní situaci ve světě. Je tedy pravděpodobné, že aktuálnost některých údajů může být zastaralá.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

AMRANI, Z. Islám a muslimové, Praha: Ústřední muslimských obcí, 2011. ISBN 978-80904373-9-5.

BRZYBOHATÝ, M. Terorismus, 1.vyd. Praha: Policy History, 1999, ISBN 80-902670-1-7.

ČEJKA, M. Encyklopedie blízkovýchodního terorismu, 1.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-19-0.

DE LA CORTE IBANEZ, L. Logika terorismu, 1.vyd. Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-180-1724-6.

EICHLER, J. Bezpečnostní a strategická kultura USA, EU a ČR, 1.vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1956-9.

EICHLER, J. Terorismus a války v době globalizace, 2.vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1790-9.

ENCYKLOPEDIA BRITANNICA. Islám: náboženství, historie a budoucnost, 1.vyd. Brno: Jota, 2010. ISBN 978-80-7217-628-1.

HORÁK, S. Afghánský konflikt, 1.vyd. Praha: Public History, 2005. ISBN 80-86445-17-8.

JEŽKOVÁ, M. a BURGROVÁ, H. Současný blízký východ: Politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti, 1.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-87474-45-7.

KLICPEROVÁ, L. a KUTILOVÁ, M. Islámskému státu na dostřel. 1.vyd. Praha: Mladá fronta a.s. 2015. ISBN 978-80-204-3965-9.

KREJČÍ, O. Lidská práva, 1.vyd. Praha: Professional publishing, 2011. ISBN 978-80-7431-056-0.

KROPÁČEK, L. Duchovní cesty islámu, 6.vyd. Praha: Vyšehrad, 2015. ISBN 978-80-7429-598-0.

KROPÁČEK, L. Islámský fundamentalismus, 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 1996. ISBN 80-7021-168-7.

MAURER, A. Příručka pro komunikaci s muslimy, 1.vyd. Albrechtice: Křesťanský život, 2008. ISBN 978-80-7112-178-7.

MENDEL, M. S puškou a koránem, 1vyd. Praha: Orientální ústav Akademie věd, 2008. ISBN 80-85425-63-5.

OSTŘANSKÝ, O. Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti, 1.vyd. Praha: Libri, s.r.o. 2009. ISBN 978-80-7277-404-3.

PAULOVČÁKOVÁ, L., HUK, J., KLUGEROVÁ, J., VACÍNOVÁ, T. a BENEŠOVÁ, D. Jak vypracovat bakalářskou a diplomovou práci, 6.vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2015. ISBN 978-80-7452-106-5.

SCHULZE, K. Arabsko - izraelský konflikt, 1.vyd. Brno: CPress, 2012. ISBN 978-80-264-0000-4.

SOULEIMANOV, E. Terorismus: pokus o porozumění, 1.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. ISBN 978-80-7419-038-4.

TUREČEK, B. Světla a stíny islámu, 1.vyd. Praha: Euromedia Group, 2007. ISBN 978-80-242-1909-7.

WAIŠOVÁ, Š. Altal mezinárodních vztahů: prostor a politika po skončení studené války, 1.vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s. r. o. 2007. ISBN 978-80-7380-015-4.

WEISS, M. a HASSAN, H. Islámský stát: uvnitř armády teroru, 1.vyd. Brno: CPress 2015. ISBN 978-80-264-0883-3.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

0

Seznam použitých internetových zdrojů

Boj EU proti terorismu [online]. [cit. 2016-02-12] Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/>.

ČERNÝ, K. Případová studie vztah sebevražedného terorismu a okupace. Kritická analýza případové studie Roberta Papea [online]. 2015 [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.rexter.cz/pripadove-studie-vztahu-sebevrazedneho-terorismu-a-okupace-kriticka-analyza-pristupu-roberta-papea/2015/05/19/>.

DANICS Š., TUČEK L. Vojenské rozhledy. Opravdu rozumíme současné epidemii sebevražedných teroristů? [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-02-07]. Dostupné z <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/opravdu-rozumime-soucasne-epidemii-sebevrazednych-teroristicky-utoku-pokus-o-systemizaci-pojmu-terorismus>.

DANICS Š., TUČEK L. Vojenské rozhledy: Ideový a sociokulturní kontext sebevražedného útoku: proliferace mučednické subkultury [online] © 2009-2015 [cit. 2015-12-10]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/ideovy-a-sociokulturni-kontext-sebevrazedneho-utoku-proliferace-mucednicke-subkultury#jak-citovat-tento-clanek-how-to-cite-this-article>

Europol. Zpráva TE-SAT 2015 [online] ©2015-2016 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/content/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2015>.

HRBATA M.. Vojenské rozhledy: Islámský terorismus organizace Džama islámíja jako aktuální hrozba současnosti. [online]. 2014-2016 [cit. 2016-07-02] Dostupné z : <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/islamsky-terorismus-organizace-dzama-islamija-jako-aktualni-hrozba-soucasnosti>.

KALÁB, M. Britské listy. Sebevražedné teroristky [online] © 2011-2016 [cit. 2016-02-14] Dostupné z: <http://blisty.cz/art/56868.html>.

Ministerstvo vnitra. Definice pojmu terorismu [online] © 2009-2016 [cit. 2016-01-07]. Dostupné z <http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Bezpečnostní strategie ČR [online] [cit. 2016-02-06] Dostupné z: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015>.

Policie ČR. Terorismus [online] ©2015-2016 [cit. 2016-02-07] Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/narodni-kontaktni-bod-proterorismus.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>.

ROHÁČEK, M. Terorismus v Evropské unii mezi lety 2006-2014 [online] ©2015-2016 [cit. 2016-02-06]. Dostupné z: <http://www.armadninoviny.cz/terorismus-v-evropske-unii-mezi-lety-2006-2014.html>.

Strategie EU pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů. [online] [cit.2016-02-12]. Dostupné z: 14469+2005+REV register.consilium.europa.eu/doc/srv?f=ST+ str. 2.

ŠMÍD, T. Základní fakta o Islámském státu v Iráku a Sýrii (ISIS), [online] © 2014-2016 [cit. 2016-01-12] Dostupné z: <http://polit.fss.muni.cz/zakladni-fakta-o-islamskem-statu-v-iraku-a-syrii-isis/>.

SEZNAM ZKRATEK

EU – Evropská unie

USA – Spojené státy americké

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Šárka Klímová
Obor: Bezpečnostní studia
Forma studia: Prezenční
Název práce: Islamistický terorismus jako bezpečnostní hrozba
Rok: 2016
Počet stran textu bez příloh: 44
Celkový počet stran příloh: 0
Počet titulů českých použitých zdrojů: 22
Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0
Počet internetových zdrojů: 13
Vedoucí práce: Doc. Ing. Dr. Štefan Danics Ph.D.